

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра англійської філології і перекладу
імені професора І.В. Корунця

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства

на тему: «Скорочення в англійськомовному медійному дискурсі та лексико-граматичні особливості їх перекладу (на матеріалі газети The Guardian)»

Студентки групи МПа 05-20
факультету перекладознавства
освітньо-професійної програми
Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)
за спеціальністю 035 Філологія
Едішерашвілі Євгенії Гочівни

Допущена до захисту
«___»_____ 2021 року

Науковий керівник:
доктор філологічних наук,
професор Ніконова В.Г.

Завідувач кафедри англійської філології
і перекладу імені професора І. В. Корунця

_____ проф. Ніконова В.Г.
(підпис) (ПІБ)

Національна шкала _____
Кількість балів: _____
Оцінка:ЄКТС _____

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY

Korunets Department of English Philology and Translation

Master Degree Thesis in Translation Studies

under the title: “Shortenings in English media discourse and lexical and grammatical features of their translation (case study of the newspaper The Guardian)”

Group MPa 05-20
School of translation studies
Educational Programme Translation
Studies: Specialized Translation (English
and Second Foreign Language)
Majoring 035 Philology
Evheniia G. Edisherashvili

Research supervisor:
V.G. Nikonova
Doctor of Philology,
Full Professor

Kyiv – 2021

Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра англійської філології і перекладу
імені професора І. В. Корунця

Затверджую:

Завідувач кафедри англійської філології
і перекладу імені професора І.В. Корунця
_____ (підпис)
д.ф.н., проф. Ніконова В.Г.
«10» вересня 2020 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра з перекладознавства

студента(ки) У курсу МПа 05-20 групи факультету перекладознавства КНЛУ

Едішерашвілі Євгенії Гочівни

(ПІБ студента)

спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Тема роботи «Скорочення в англійськомовному медійному дискурсі та лексико-граматичні особливості їх перекладу (на матеріалі газети The Guardian)»

Науковий керівник доктор філологічних наук, професор Ніконова В.Г.

Дата видачі завдання «10» вересня 2020 р.

Графік виконання кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства

№ п/п	Найменування частин і план кваліфікаційної роботи	Графік виконання	Підписи студента і керівника
1.	Аналіз наукових першоджерел і складання бібліографії	Жовтень 2020 р.	
2.	Написання теоретичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 1)	Листопад 2020 р.	
3.	Добір мовного матеріалу тексту і складання Додатку (100 англійськомовних речень та їх переклад)	Грудень 2020 р.	
4.	Аналіз мовного матеріалу тексту, який досліджується, і написання аналітичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 2)	Березень 2021 р.	
5.	Проведення перекладацького аналізу досліджуваного мовного явища і написання практичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 3)	Травень 2021 р.	
6.	Написання вступу і висновків дослідження, подання завершеної кваліфікаційної роботи науковому керівнику для попереднього перегляду	Вересень 2021 р.	
7.	Попередній захист кваліфікаційної роботи і подання завершеної кваліфікаційної роботи на кафедру	07 жовтня 2021 р.	
8.	Оформлення документації (відгуки) і підготовка презентації до захисту кваліфікаційної роботи	Жовтень 2021 р.	
9.	Захист кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства	Грудень 2021 р.	

Науковий керівник _____ (підпис)

Студент _____ (підпис)

**ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

студента(ки) V курсу групи МПа 05-20 факультету перекладознавства спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Едішерашвілі Євгенії Гочівни

(ПІБ студента)

за темою «Скорочення в англійськомовному медійному дискурсі та лексико-граматичні особливості їх перекладу (на матеріалі газети The Guardian)»

Відповідність кваліфікаційної роботи нормативним вимогам (необхідне позначити ✓ або +)	
1. Наявність основних структурних компонентів	☐ усі компоненти присутні , ☐ один компонент відсутній ☐ декілька компонентів відсутні
2. Відповідність оформлення, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ незначні помилки в оформленні ☐ оформлення неправильне
3. Відповідність побудови вступу нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
4. Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
5. Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
6. Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
7. Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам

Особиста думка керівника _____

_____
_____
_____
_____
_____

Кваліфікаційна робота Едішерашвілі Євгенії Гочівни може бути (не може бути)

(ПІБ студента)

рекомендована до захисту

_____
(підпис керівника)

(_____)_____
(ПІБ керівника)

«___» _____ 2021 р.

РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

студента(ки) У курсу групи МПа 05-20 факультету перекладознавства спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

_ Едішерашвілі Євгенії Гочівни

(ПІБ студента)

за темою «Скорочення в англійськомовному медійному дискурсі та лексико-граматичні особливості їх перекладу (на матеріалі газети The Guardian)»

	Критерії	Оцінка в балах
1.	Наявність основних компонентів структури роботи — <i>загалом 10 балів</i> (усі компоненти присутні – 10 , один компонент відсутній – 5 , декілька компонентів відсутні – 0)	
2.	Відповідність оформлення роботи, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам до кваліфікаційної роботи — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи у форматуванні – 8 , незначні помилки в оформленні – 6 , значні помилки в оформленні – 4 , оформлення переважно не відповідає вимогам – 0)	
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки у формулюваннях – 6 , суттєві помилки у формулюваннях – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , несуттєві помилки у формулюваннях – 8 , недостатня кількість проаналізованих іноземних джерел (мін. 30%) – 6 , відсутній критичний аналіз наукових праць – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність власного аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при перекладі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при перекладі й аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність перекладацького аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , неповне висвітлення результатів дослідження – 6 , часткове висвітлення результатів дослідження – 4 , не відповідає результатам дослідження – 0)	

Усього набрано балів: _____

_____
(ПІБ рецензента)

_____
(підпис рецензента)

«_____» _____ 2021 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	1
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ СКОРОЧЕНЬ У МОВОЗНАВСТВІ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ	5
1.1 Скорочення як мовознавча проблема.....	5
1.2 Перекладацькі стратегії відтворення скорочень.....	9
1.3 Особливості публіцистичного дискурсу та специфіка його перекладу.	17
Висновки до розділу 1.....	23
РОЗДІЛ 2 ТИПОЛОГІЯ І ФУНКЦІЇ СКОРОЧЕНЬ У ГАЗЕТНОМУ ДИСКУРСІ	25
2.1 Семантична класифікація скорочень у газетному дискурсі.	25
2.2 Структурні моделі скорочень у газетному дискурсі	31
2.3 Прагматичні функції скорочень у газетному дискурсі	37
Висновки до розділу 2.....	43
РОЗДІЛ 3 ВІДТВОРЕННЯ СКОРОЧЕНЬ У ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ ГАЗЕТНОГО ДИСКУРСУ	45
3.1 Способи еквівалентного відтворення українською мовою скорочень у перекладах текстів англомовного газетного дискурсу.....	45
3.2 Застосування перекладацьких трансформації для збереження прагматичних функцій скорочень у перекладі текстів англомовного дискурсу.	53
Висновки до розділу 3.....	64
ВИСНОВКИ.....	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	69
СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ	75
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	76
ДОДАТОК.....	81
SUMMARY	104

ВСТУП

Питання сприйняття реципієнтом англійського газетного скорочення стає все більш актуальним. У зв'язку з особливою схильністю англійської мови до компресії, економії мовних засобів, спрощення граматичних конструкцій, ми маємо в наявності розвинену систему абревіації і широкі перспективи для її подальшого розвитку. З одного боку, це нескінченні можливості для створення нових скорочень, їх якнайшвидшої адаптації в системі англійської мови. З іншого боку, виникають певні труднощі, пов'язані з протиріччями в цій системі, з її недосконалістю. Перш за все, це стосується проблем перекладу скорочень.

Актуальність дослідження визначається загальною спрямованістю сучасних лінгвістичних та перекладознавчих досліджень на виявлення скорочень в англійськомовному медійному дискурсі та лексико-граматичних особливостей їх перекладу на матеріалі газети The Guardian.

У сучасній лінгвістичній науці неодноразово розглядалися питання поняття «абревіації», «скорочення», їх класифікації такими дослідниками: О.Г. Косарева, І.А. Потапов, Н.Б. Мечковська, О.Л. Гармаш, І.В. Корунець, Н.Н. Раєвська, І.В. Арнольд, В.В. Борисов, Д.І. Квеселевич, Х.Л. Менкен, А. Лефевр, Т. Макартур та ін. У перекладознавстві тема способів перекладу англійськомовних скорочень українською мовою є також досить актуальною. Її вивченням та питаннями перекладацьких трансформацій займалися вчені: Л.С. Бархударов, В.І. Карабан, В.Н. Крупнов, В.Г. Гак, Т.Р. Левицька, Т.А. Казакова, В.Н. Комісаров, М.М. Полюжин, П.А. Яшнов, А.П. Шаповалова, А.Д. Кукаріна, А.В. Полонський, А. Росман, Д. Робінсон та ін.

Зважаючи на актуальність проблеми дослідження, його важливе значення для лінгвістичної теорії та практики, темою дипломної роботи обрано

«Скорочення в англійськомовному медійному дискурсі та лексико-граматичні особливості їх перекладу на матеріалі газети The Guardian».

Мета дослідження – характеристика скорочень в англійськомовному медійному дискурсі та лексико-граматичні особливості їх перекладу на матеріалі газети The Guardian.

Для досягнення зазначеної мети потрібно розв'язати такі завдання:

- 1) розкрити сутність скорочення як мовознавчої проблеми;
- 2) охарактеризувати перекладацькі стратегії відтворення скорочень;
- 3) виявити особливості публіцистичного дискурсу та специфіку його перекладу;
- 4) класифікувати скорочення у газетному дискурсі за структурно-семантичним принципом;
- 5) визначити прагматичні функції скорочень у газетному дискурсі;
- 6) проаналізувати способи еквівалентного відтворення українською мовою скорочень у перекладах текстів англійськомовного газетного дискурсу;
- 7) проаналізувати перекладацькі трансформації для збереження прагматичних функцій скорочень у перекладі текстів англійськомовного дискурсу.

Об'єкт дослідження – лексико-граматичні особливості перекладу скорочень на матеріалі газети The Guardian.

Предмет дослідження – скорочення в англійськомовному медійному дискурсі.

Джерельною базою дослідження є 100 текстових фрагментів, відібраних методом суцільної вибірки з газети The Guardian.

Основні методи дослідження: теоретичний аналіз (вивчення основних теоретичних понять, аналіз наукової літератури за темою дослідження); критичний аналіз (проблеми лінгвістичної характеристики англійськомовних скорочень та ключових підходів до їх класифікації); теоретичний синтез (узагальнення теоретичних відомостей про скорочення та її вживання в англійськомовному медійному дискурсі); метод суцільної вибірки (відбір 100 текстових фрагментів на позначення скорочень); системний аналіз (добір

ілюстративного матеріалу та його угруповання за структурно-семантичним принципом); лінгвістичний аналіз (дослідження прагматичних функцій скорочень); описовий метод (опис особливостей вживання скорочень в англomовному газетному дискурсі); трансформаційний аналіз (застосування перекладацьких трансформацій при перекладі текстових фрагментів, відібраних з газети The Guardian).

Наукова новизна одержаних результатів зумовлена тим, що точність і однозначність скорочення важлива в будь-якій галузі, але в публіцистиці дана проблема представляється нам життєво важливою. В англійській мові спостерігається тенденція до скорочення будь-якого терміна. Українська мова значно відстає в кількісному відношенні скорочень: те, що називається терміном в українській мові, в англійській мові перетворюється на його скорочений варіант. У ході дослідження дістала подальшого розвитку проблема скорочень в англійськомовному медійному дискурсі та лексико-граматичних особливостей їх перекладу на матеріалі газети The Guardian, зокрема удосконалено класифікацію англomовних скорочень в медійному (точніше газетному) дискурсі за структурно-семантичними ознаками.

Практичне значення одержаних результатів. Отримані в роботі результати є певним внеском до загальної теорії перекладу, зіставного мовознавства, порівняльної лексикології англійської та української мов, стилістики. У результаті вивчення предмету дослідження було одержано результати, які можна використовувати у викладанні практичного курсу перекладу у вищій школі (розділи «Перекладацький аналіз тексту», «Галузевий переклад»), порівняльної стилістики англійської та української мов.

Апробація результатів дослідження: участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей.

Структура роботи: робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел, списку довідкової літератури, списку джерел ілюстративного матеріалу, додатків та резюме.

У вступі обґрунтовано актуальність теми роботи, визначено об'єкт і предмет дослідження, сформульовано його мету та завдання, схарактеризовано джерела добору ілюстративного матеріалу та дослідницькі методи, наукову новизну, розкрито практичну цінність роботи.

У першому розділі розкрито сутність скорочення як мовознавчої проблеми; охарактеризовано перекладацькі стратегії відтворення скорочень; виявлено особливості публіцистичного дискурсу та специфіку його перекладу.

У другому розділі класифіковано скорочення у газетному дискурсі за структурно-семантичним принципом; визначено прагматичні функції скорочень у газетному дискурсі.

У третьому розділі проаналізовано способи еквівалентного відтворення українською мовою скорочень у перекладах текстів англомовного газетного дискурсу; проаналізовано перекладацькі трансформації для збереження прагматичних функцій скорочень у перекладі текстів англомовного дискурсу.

У висновках коротко викладено основні результати дослідження.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ СКОРОЧЕНЬ У МОВОЗНАВСТВІ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

1.1 Скорочення як мовознавча проблема. Варто наголосити на тому, що в усіх системах мови (фонетичній, лексичній, семантико-граматичній та синтаксичній) поширеною є тенденція до економії мовних засобів. Вона виявляється на різних рівнях мовних одиниць, таких як речення, словосполучення, слова, морфеми та фонеми. У зв'язку з цим продуктивним видом лексичної компресії є скорочення. Цей вид компресії є досить давнім, як і письмо, через врахування людьми принципу економії мовних засобів [30: 86]. Є очевидним, що цей прийом набув особливого поширення у ХХ столітті.

Лінгвістичний аналіз мовних явищ є досить складним та багатогранним видом діяльності людини. Як правило, під час нього відбувається не просто заміна однієї мови іншою. Будь-яка мова – це живий організм, що зазнає різноманітних змін. Інакше кажучи, процес становлення мови не припиняється ніколи. Особливо важливим є те, що мовні системи завжди рухаються у певному напрямку [42: 89]. Мета подібного руху полягає у спрямуванні на багатоканальність мовного повідомлення, тобто передачу значної кількості інформації за одиницю часу. До того ж через те, що одиниця часу є незмінною, власне мова та засоби її вираження зазнають модифікації.

Стосовно походження і функціонування скорочень, потрібно зазначити, що у них відображаються різні епохи, особистості, літератури, культури, рівні розвитку, а також традиції. Представники різних наукових та професійних сфер, таких як: культурологія, етнографія, психологія, історія, літературознавство, які намагаються розв'язувати актуальні мовознавчі проблеми теж цікавляться лінгвістичними особливостями скорочень. До таких питань, зокрема, належать і структурно-семантичні особливості скорочень та їх прагматичні функції.

Маємо підкреслити, що аббревіація є наймолодшим способом словотворення. Скорочення, які набули статусу слів, утворюються особливо інтенсивно. Крім того, аббревіація як процес скорочування є одним із особливих субстантивних способів словотворення іменників. Вона виконує функцію ущільнення тексту, створюючи короткі номінації. Отже, сучасна епоха становить час активної аббревіації [77: 17].

Відомо, що мовна ситуація характеризується використанням скорочень у всіх галузях. В англійській мові утворення нових скорочень стало сталим явищем, яке постійно удосконалюється. Багатьма дослідниками помічено, що їх кількість зростає. Безсумнівно, в мовній свідомості сучасного суспільства роль скорочень є дуже важливою. На сьогодні перед лінгвістами постає завдання встановити проблеми, які необхідно вивчити на цьому етапі. Сюди входить: по-перше, визначення причин виникнення скорочень, по-друге, чим обумовлена їх поява, по-третє, роль процесу скорочення в словотворчій системі мови, по-четверте, класифікації з точки зору їх структурних особливостей і семантики, по-п'яте, напрямки їх розвитку та інше [64: 38].

На сьогодні важливе значення має пошук максимально виразної та стислої форми у передачі інформації. Зазначимо, що при вимові за часом звучання скорочення приблизно в п'ять разів коротше поняття, якому вона відповідає, а при написанні економія видається ще більшою. Цікаво, що перевагами такої економії користуються доти, поки скорочення є зрозумілими для співрозмовників та перекладачів [37: 115].

Слід звернути увагу на те, що зараз англійська мова переживає зростання тенденції щодо появи нових слів, тобто неологізмів. Раціоналізація мови обумовлює зростання словникового складу мови, та економію словотворчих та номінативних зусиль. Доведено, що явище скорочення лексичних одиниць є одним з яскравих проявів раціоналізації мовленнєвої діяльності [64: 39]. У процесі словотворення провідну роль відіграють також механізми скорочення слів. Так, заміна лексичної одиниці економнішим варіантом сприяє оптимізації словотворчих процесів. Характерно, що скорочення містить як сам процес, так і

результат усічення слів без зміни їхнього лексико-граматичного значення. Між іншим, утворення коротшого варіанта лексичної одиниці обумовлене прагненням до зменшення протяжності процесу мовлення, з метою подальшого його використання у якості самостійної лексеми.

Скорочення розширюють дериваційні можливості лексики [63: 109]. Тоді як, відмова від їх використання призвела б до розростання та громіздкості текстів. Додамо, що у багатьох європейських мовах зустрічаються різноманітні скорочення. Однак найбільше їх існує саме у сучасній англійській мові.

Отже, основна відмінність між «скороченням» та «аббревіацією», на нашу думку, полягає в тому, що аббревіація становить процес скорочення складних термінів до початкових літер. Слід відзначити, що словник синонімів сучасної англійської мови подає термін «скорочення» (shortening, reduction) як синонім до терміна «аббревіація» [12: 217].

Переконливими є погляди знаних авторитетів у цій галузі на поняття скорочення. Так, І. В. Корунець, підкреслює, що скорочення є засобом появи нових слів, тобто неологізмів [29: 78]. Все більше лінгвістів дотримується тієї думки, що скорочення є одним з основних засобів виникнення неологізмів. Н. Н. Раєвська наголошує, що акроніми стали основним джерелом нових слів [44: 248]. Зазначимо, що наразі основною сферою вживання скорочень є періодика, технічна література та Інтернет [21: 158].

Дослідниця підкреслює, що більшість скорочень мають фіксовану форму. Інакше кажучи, їх значення можна віднайти у словнику, щоб знайти точне написання [9: 24]. Натомість В. В. Борисов вважає, що однією з основних причин виникнення скорочень є надмірність інформації [5: 19]. І. Арнольд відмічає, що в англійській мові скорочення поширені головним чином як форма асиміляції запозичених слів. Завдяки їй ці іншомовні слова наближаються до власне англійських слів за своїм звуковим виглядом (з характерною для них односкладовістю). Залежно від типу скорочень, варіюється і їхня вимова [1: 34].

Можна з упевненістю стверджувати, що проблема використання скорочень у мові чи тексті є доволі актуальною для мовознавця. Навіть при

використанні часто вживаних лексичних скорочень (абревіатур) можуть виникнути серйозні питання. Наприклад, *AIC* – Aeronautical Information Circular – аеронавігаційний інформаційний циркуляр (*AIC*). Для цієї назви існує ще один варіант абревіатури *AIK* [77: 98]. Інколи зустрічаємо декілька варіантів таких скорочень. Як видно з наведеного прикладу, англійські скорочення мають різні способи їх передачі. У підсумку, суть лексичних скорочень (абревіатур) полягає у вміщенні та донесенні максимальної кількості інформації до реципієнта при мінімальному використанні звукової оболонки або графічної форми, з метою підвищенні ефективності комунікативної функції мови. [77: 99].

Зауважимо, що скорочення допомагає лаконічно назвати те, що є добре відомим широкому загалу. Однією з основних сфер їх вживання є періодика. Скорочення збільшує швидкість одержання інформації та є засобом її концентрації. Наразі скорочення англійської мови швидко прогресують, що пояснюється раціональністю їхньої структури та оперативністю створення. До того ж слід відзначити їхню семантичну місткість, лаконічність, економність та інформативність.

Оскільки на сьогодні англійська мова є найбільш поширеною мовою мас-медіа та Інтернету, то скорочення часто використовують саме в медіакомунікації. Питання типології скорочень є доволі суперечливим, через те, що багато вчених по-різному їх класифікують [58: 98].

У газетно-інформаційному матеріалі можна часто зустріти терміни, а також скорочені назви. Вони зазвичай належать до політичної номенклатури, назви певних закладів, партій, посад, організацій, а також економіки та міжнародних відносин [68: 342]. Стосовно газетного матеріалу, то, як правило, для того, щоб не ускладнювати його розуміння, слід замінювати повні назви на скорочені відповідники. Взагалі потрібно відзначити, що в англійській пресі частіше використовують буквені скорочення, які є зрозумілими для читача та актуальними.

Загалом все більше прослідковується тенденція до створення економних структур та до мінімізації вже наявних одиниць номінації. Серед частих мовних способів, що використовуються в англomовній пресі, слід визначити такі: наближення скорочень до звичайних слів, незвичайне розшифрування лексичних скорочень (абревіатур), омонімія, полісемія, утворення повних одиниць від скорочених, уживання значної кількості абревіатур, скорочення власних імен тощо. Не можна не погодитися з тим, що у публіцистичній літературі важко обійтися без скорочень, які стають звичними для читачів (спеціалістів у певній галузі).

1.2 Перекладацькі стратегії відтворення скорочень. Розглядаючи англomовні газетні тексти, слід зазначити, що вони рідко перекладаються в «чистому вигляді». Коли в українських газетах з'являються дані іншомовної преси, то така інформація зазвичай адаптується. Цей процес відбувається з урахуванням стилістичних норм української мови. Крім того, переклад замінюється коротким реферативним викладом матеріалу.

Іноді часте використання скорочень в журналістиці справляє враження провінціалізму, тобто замкненості та певної відособленості. Однак не можна заперечувати той факт, що використання розмовної лексики, а також зрозумілих скорочень полегшує розуміння тексту. Зрозуміло, що англomовні скорочення, які не мають відповідників в українській мові, потребують повного пояснення їхнього значення. Отже, зіставлення статті в англomовному періодичному виданні з україномовним перекладом говорить про синтез прийомів передачі оригіналу, таких як знаходження відповідника або еквівалента [40: URL].

За нашим переконанням, основним завданням при перекладі скорочень стає донесення до читача змісту в найбільш зрозумілій формі. У стилі англomовної преси виявляється особлива лаконічність, тому для перекладу новітніх скорочень необхідні певні навички [32: 6]. Для цього перекладачу потрібно завжди ознайомлюватися з новими тенденціями перекладу скорочень.

Крім того, професійний перекладач має бути в курсі соціально-політичних і культурних новин, а також знати історичні факти для уникнення непорозумінь.

Під час дослідження варто розглянути скорочення різних видів та сфер вживання. Згідно цього дослідження для правильного та адекватного перекладацького процесу, перекладач має бути всебічно розвинутим. Саме для цього він має володіти базовими знаннями у різних галузях, зокрема культури, медицини, економіки, спорту та політики.

Важливим фактом є те, що тексти мас-медійного дискурсу майже ніколи повністю не перекладаються. Матеріали публіцистичного дискурсу складають основний зміст газетних текстів. Перекладачу цього жанру доводиться перекладати матеріали інформаційного характеру з англомовних газет. Саме тому перекладач має детально ознайомитися зі стилістичними особливостями відповідних матеріалів. Адже за допомогою преси здійснюється вплив на аудиторію навіть через стисле подання матеріалу.

Ці факти переконують у тому, що для успішної роботи перекладача потрібно враховувати характерні риси англомовної преси: 1. Розмовно-фамільярний характер низки матеріалів. 2. Емоційна забарвленість шляхом вживання жаргонізмів та перифраз. 3. Офіційність титулів та звернень. 4. Специфічність газетних заголовків. 5. Лексичні особливості газетно-інформаційних матеріалів. 6. Вживання абревіатур, скорочень і термінів [75: 89]. Варто зазначити, що телескопізми як особливий вид абревіатур, представлені уламками складних слів. До того ж вони є складними для перекладу, саме тому перекладати їх можливо лише за допомогою спеціальних словників [75: 90].

Насамкінець, потрібно відзначити, що при перекладі існує можливість виникнення деяких проблем, бо під скорочення можуть підходити декілька варіантів її визначень. Однак в більшості випадків їх можливо правильно розтлумачити виходячи з контексту. Повний варіант необхідно застосовувати для збереження інформаційного змісту речення у випадку відсутності необхідного відповідника українською мовою для передачі англомовних

скорочень. Отже, перед тим як переходити до перекладу англомовних скорочень українською мовою, потрібно враховувати [74: 88]: розбіжності культур; ступінь розповсюдження скорочення; ступінь давності появи та вживання скорочень у мові; конфлікт поколінь; наявність у мові відповідного аналога скорочень, а при його відсутності, створення власного аналога скорочення.

У лінгвістиці, за твердженням багатьох авторів, не існує єдиної класифікації скорочень. За словами П. А. Яшнова, «кожен дослідник прагне ускладнити, збільшити як кількісно, так і якісно структурно-класифікаційну схему скорочень, включити в неї абrevіатурні утворення і графічні скорочення» [55: 77]. Попри це кожен професійний перекладач повинен знати основні способи перекладу англійських скорочень на українську мову. На думку П. А. Яшнова, такими способами є: створення нового українського скорочення; нульове транскодування (або запозичення іноземних скорочень); транскодування (транскрипція та транслітерація); та описовий переклад» [55: 78].

Як стверджує А. П. Шаповалова: «При створенні скорочень необхідно пам'ятати про принцип «збалансованості», адже, як правило, скорочення є носієм тільки того значення, яке міститься у вихідній одиниці» [51: 80]. А.П. Шаповалова додає, що такі скорочення з точки зору перекладу можна розглядати як потенційне джерело помилок і як складне перекладацьке завдання тоді, коли необхідно передати мовою перекладу значення і натяки, що становлять гру слів [55: 82].

Оскільки наразі розгляд питання перекладу скорочень є основним завданням, потрібно чітко визначитися з терміном «переклад». Наприклад, Л.С. Бархударов визначає, що переклад – це процес трансформації тексту з однієї мови у текст іншої мови [19: 448]. В. І. Карабан пропонує такі методи перекладу:

- 1) Переклад відповідним скороченням:

Цей спосіб використовують тоді, коли в цільовій мові та в мові оригіналу існують такі скорочення. У цьому випадку переклад не викликає проблем для перекладача, наприклад: *ITA – Intercollegiate Tennis Association – МТА (Міжуніверситетська тенісна асоціація)*. У мові перекладу відповідне скорочення можна побудувати за тією ж моделлю, що й у мові оригіналу. Наприклад, *ECG or EKG: electrocardiogram – ЕКГ (Електрокардіограма)*. Зазвичай такі скорочення зафіксовані у спеціальних словниках [71: 89].

2) Переклад відповідною формою слова або словосполучення. Такий спосіб використовують лише, коли у мові перекладу відсутнє відповідне скорочення. Крім того, для перекладу необхідно визначити повну форму цього скорочення в мові оригіналу за допомогою словника або оригіналу тексту. Цим способом перекладають такі поняття і явища, як: *SDF (system diagnostics facility) – апаратне забезпечення діагностичної системи., B&W*, що означає *чорно-біле кіно*. Для більш точного перекладу повної форми скорочення використовують калькування так, щоб з відповідної перекладеної повної форми можна було утворити скорочення. Хоча у деяких випадках доводиться відходити від дослівного перекладу для того, щоб врахувати норми мови перекладу та повніше передати зміст скорочення [76: 36].

3) Транскрибування. Цей спосіб перекладу використовують, коли у цільовій мові не існує потрібного поняття, а передати скорочення потрібно якомога точніше. Інакше кажучи, спосіб транскрибування полягає в тому, що перекладач намагається передати англійське слово за допомогою англійських літер. Використовуючи такий спосіб перекладу скорочень перекладач робить в українській мові аналог англійського слова. Необхідно дотримуватися хоча б однієї з систем міжнародної транскрипції для того, щоб виконати правильний переклад.

4) Транслітерація повної вихідної форми відповідного скорочення. Цей спосіб перекладу використовують досить рідко, наприклад, у випадку, коли скорочення позначає компанію або інше підприємство. У мові перекладу відсутній його еквівалент у вигляді скорочення або повної форми. Наприклад,

BOAC (British Overseas Airways Company) – авіаційна компанія, що українською називається [Брітіш оверсіс ервейтс компані].

Зазначимо, що транскодування використовують при передачі акронімів українською мовою. Наприклад, англійський акронім *EAGLE* (elevation angle guidance equipment) передається як *Ігл*, тобто передається вимова самого слова, яка сходиться зі словом [4: 198].

Транскодування є дуже розповсюдженим і протилежним транслітерації. Суть транскодування полягає в передачі іншомовного слова, за допомогою транскрипції, тобто передача не літер, а звукового фону слова [17: 320]. Не існує усталених правил вибору між транскодуванням та перекладом повних форм відповідних скорочень. Однак, все ж таки перекладачі дотримуються певної тенденції до транскодування англійських широковживаних скорочень, що позначають важливі міжнародні організації та корпорації, агенства, об'єднання та інше. Наприклад: *GATT* – *ГАТТ*; *UPI (United Press International)* – *агенство ЮПІ*.

5) Описовий переклад. Суть описового способу перекладу англійських скорочень (або експлікація) полягає в тому, що лексико-граматична трансформація, при якій лексична одиниця мови-оригіналу змінюється на словосполучення, яке дає пояснення даної одиниці [25: 128]. Цей спосіб відтворення використовують тоді, коли застосування описаних вище методів виявляється неточним. Наприклад: *QB (Quarterback)* – *помічник тренера в американському футболі*. Отже, вибір того чи іншого способу перекладу скорочень є не простим рішенням. Такий процес потребує певних знань та вмінь, особливо, коли у мові не існує еквівалентів внаслідок міжкультурних розбіжностей. Тому перекладачі для більш наочного й адекватного розуміння скорочень вибирають описовий спосіб.

6) Створення нових українських скорочень. Цей спосіб рекомендований лише в тих випадках, коли перекладач працює в тісному контакті з фахівцями галузі. Існує багато випадків, коли ініціали подаються у текстах тільки після того, як попередньо було подано повну форму імені. Але інколи ініціали

можуть вживатися без їхньої попередньої розшифровки. [Кукарина: 30]. Так, переклад деяких ініціалів не становить труднощів для перекладача, оскільки вони мають про запас однозначні українські відповідники: *N.* (*N. Strang* – *H. Стренг*), *M.* (*M. Berry* – *M. Беррі*). Вважаємо, що для перекладу ініціалів потрібно підходити прискіпливо. Адже більшість англійських ініціалів мають кілька українських відповідників [41: 36].

При перекладі англійських ініціалів потрібно враховувати те, що вони не трансуються, а передаються першою літерою українського відповідника повної форми англійського імені. Також потрібно звернути увагу на те, що в англійських медійних текстах можуть зустрічатись не тільки англійські прізвища з ініціалами, але й іспанські, французькі, німецькі тощо. Саме тому перекладачу для правильної передачі прізвища з ініціалом обов'язково треба визначити його національну належність [74: 210]. Існують випадки, коли перекладач не може зрозуміти національну приналежність прізвища в тексті оригіналу. У такому разі він може написати прізвище з ініціалами в їх оригінальній формі у тексті перекладу. Тим більше, що наразі спостерігаємо тенденцію до включення у текст перекладу українською мовою прізвищ з ініціалами в англійському написанні [55: 99].

Отже, скорочення є досить важкими для розуміння і перекладу англійських публіцистичних текстів. Для розуміння таких лексичних одиниць необхідно гарно знати предмет, про який йдеться у тексті. Однак ознайомлення з основними закономірностями вживання скорочень та принципами їх утворення істотно полегшує розуміння і переклад скорочень.

Одним з ключових завдань є розробка ефективної стратегії передачі змісту скорочення з англійської на українську мову. Для цього потрібно враховувати такі фактори, як: нещодавня поява скорочення та відсутність її в словниках; розбіжність культур; відсутність явища, що передає скорочення у мові взагалі; незнання скорочення тощо [19: 303]. Відповідно до цього, розшифровку широко використовують при роботі зі скороченнями та її розуміють як: процес встановлення нескороченої форми; нескорочену форму

конкретного скорочення. Додамо, що значення скорочень не завжди збігається зі значенням первісної форми слова чи словосполучення. Саме тому розшифровка – це спосіб встановлення нескороченої форми слова та визначення значення цього скорочення у конкретному контексті [42: 99]. Для того, щоб розшифрувати скорочення використовують такі методи як:

1. Аналіз контексту. При першому вживанні в тексті скорочення супроводжуються розшифровкою. Якщо розшифровка скорочення не представлена, досить важливо ознайомитися з повним варіантом тексту [17: 320].

2. Використання спеціальних довідкових матеріалів (словників та інших довідників). Встановлення значення скорочень за словниками може видатись найбільш ефективним способом. Однак такий спосіб має свою специфіку. Через те, що скорочення належать до рухомих елементів лексики, словники скорочень застарівають швидше, ніж інші словники [25: 128]. Відтак, в наш час існує чимало скорочень, які не відображені в словниках. При роботі зі словниками слід урахувувати наступне: а) встановити, відповідно до контексту, до якої сфери знань належить скорочення ще до початку користування словниками; б) для виконання правильного перекладу потрібно мати двомовні термінологічні та загальні словники; в) розшифровку можна знайти в одномовних словниках, проте виникає ймовірність помилки [15: 200].

3. Аналіз структури скорочень. Такий спосіб використовують лише з аббревіатурами зі складною структурою. Окрім літер до складу скорочень можуть входити й інші знаки, наприклад: крапки, коса лінія тощо. Відсутність чи наявність знаків в скороченнях, як правило, не впливає на їх значення. Інші знаки в скороченнях означають: круглі дужки дають додаткову інформацію до основної частини; дефіс позначає межі слів чи словосполучень в нескороченій формі [36: 135].

4. Використання різних аналогій. Цей спосіб пов'язаний з аналізом структури скорочень та застосовує допоміжний метод, оскільки забезпечує неточне значення скорочення. Вже згадувалось раніше, що аналіз контексту є

необхідною умовою для розуміння будь-якого тексту. Метод аналогії потребує аналізу структури, тому насправді використовується метод комбінації [5: 66]

Зазначимо, що для того, щоб мати можливість перекладати нові скорочення, перекладач повинен володіти певними навичками. До того ж перекладачу слід знати історичні факти, сучасну політичну ситуацію у світі та у своїй державі для уникнення непорозумінь. Тим більш для адекватного перекладу скорочень англомовної преси, перекладачу необхідно бути всебічно розвиненим та володіти базовими знаннями у політичних, спортивних, медичних, економічних і культурних галузях.

Слід відзначити, що основний зміст матеріалів англомовної преси складають тексти газетно-інформаційного жанру. Перекладач повинен бути добре ознайомленим зі стилістичними особливостями суспільно-політичної лексики. Адже досить часто доводиться працювати зі статтями інформаційного характеру з англійських та американських газет [11: 459].

Згідно з цим, газета становить засіб передачі інформації та комунікації, а також впливу на широку читацьку аудиторію. Між іншим, загальна класифікація англомовної періодики досить різноманітна, починаючи від серйозних видань до жовтої преси. З метою адекватного виконання перекладу потрібно враховувати різноманітні особливості англомовної (зокрема американської) преси. До них належить: вживання абревіатур, скорочень і термінів; розмовний характер матеріалів; офіційність звертань та титулів; емоційна забарвленість (використання жаргонізмів, перифраз тощо); лексичні особливості газетно-інформаційних матеріалів; специфічна особливість газетних заголовків.

Як вже було сказано раніше, особливу складність для здійснення перекладу представляють скорочення, які є телескопізмами (складені з уламків складних слів). Основною їх характеристикою є нещодавня поява у мові [68: 83]. Саме тому переклад телескопізмів можливий лише за допомогою використання спеціальних словників. Відповідно до цього, більшість сучасних скорочень мають омонімічний характер. Наприклад: *Dharma & Greg*

(телепередача), *Donald & Goofy* (персонаж Disney), *Doom & Gloom*, тощо. У таких випадках інколи буває досить важко визначити значення скорочення за її формою, що може становити певну складність для перекладу.

Окрім основних способів передачі скорочень, також будемо використовувати інші перекладацькі трансформації. В. Н. Комісаров поділяє трансформації на лексичні та граматичні. Його думку поділяють також інші вчені, такі як Т. А. Казакова, В. Н. Крупнов і Т. Р. Левицька. [36: 136] До лексичних трансформацій науковці відносять: лексико-семантичні заміни (конкретизація, модуляція, генералізація); транскрибування та транслітерацію; калькування. До граматичних трансформацій належать: граматичні зміни: заміна частин мови, члена речення, форми слова; об'єднання речень та дослівний переклад, членування речення [74: 98].

До речі, існують скорочення, які мають переклад відповідним скороченням. Проте їх переклад є не складним завданням для перекладача. При передачі таких видів скорочень не виникає жодних проблем, оскільки вони представлені у звичайних словниках. До таких скорочень можна віднести поширені аббревіатури *DVD, spa, MP3* тощо [37: 12]

Відтак, можна впевнено стверджувати, що перш ніж переходити до перекладу скорочень, потрібно враховувати наступне: необхідність врахування розбіжностей культур; наявність у мові відповідного аналога скорочень (при відсутності такого, створення його власного аналога); ступінь розповсюдженості; ступінь давності появи та вживання скорочення у мові, а також особливості передачі українською мовою англomовного молодіжного сленгу. Далі при виконанні перекладу потрібно дотримуватися правил для розкриття повного змісту скорочення.

1.3 Особливості публіцистичного дискурсу та специфіка його перекладу. Потрібно зазначити, що сучасне суспільство не можна зрозуміти до кінця без осмислення феномена медіа та його ролі в розбудові всіх типів соціальних відносин. Останні охоплюють комунікацію, культуру, економіку,

політику, естетику тощо. Показово, що в поняття гуманітарних наук наразі міцно увійшли терміни, що включають слово «медіа», а саме медіасередовище, медіапростір, медіареальність, медіакультури та медіа-продукт [40: URL]. В епоху медіа, де розігруються ключові сюжети історії, поява понять, орієнтованих на структури, механізми й технології, які визначають характер взаємодії різних соціальних суб'єктів, культурні та поведінкові форми, є закономірною подією.

Сьогодні медіа стрімко змінюються як в технічному, так і в повсякденному відношенні, також докорінно змінюючи повсякденне людське життя. Вважаємо, що теоретична думка повинна звернутися до медіа як до ключового фактора життя людини. Це допоможе зрозуміти складний характер динаміки суспільства. Крім того, виробить методологію пізнання, що відповідає б потребам творчого осмислення соціальних процесів [40: URL]. У рамках цього підрозділу звернімо увагу на аспект медіа, пов'язаний з їх розгортанням у текстову реальність, в сучасній теорії, що отримала назву «медійний текст» або «медіатекст».

У вигляді фактора медіа сучасна культура знайшла медійність як нову якість, впізнавану суспільною свідомістю. По суті, медійність як змістовний відгук на особливості інформаційного ресурсу визначила статус сучасної культури і характер її медійного тексту [23: 36]. Наразі фактор медіа став знаком часу, включеного у текст, а ключовою стратегією сучасної культури стало переведення її текстів у медійну форму. Отже, медійний текст є феноменом сучасної культури, який об'єднує технологію, науку і мистецтво в єдине ціле.

Зазначимо, що кожен тип медіа по-своєму відгукується на запит людини в інформаційному посередництві, виявляючи свої технологічні параметри. Різноманіття останніх, які формують відмінні властивості, виявляється у суспільному сприйнятті. Як наслідок, воно стає предметом рефлексії, яка проектує конструктивні ознаки медійного ресурсу на всі сфери тексту [73: 79]: знакову; змістовну (інтенції, смисли, ідеї, образну систему, стиль, графіку і

т.п.), «смісловий ландшафт» (М.Епштейн); форму і принципи продукування, зберігання і передачі, тобто на його поза текстові властивості (фактуру, форму, обсяг, розмір, запах, поліграфічні характеристики і т.п.), які оцінюються за допомогою різних органів чуття.

Отже, медійний текст стає ключовою особливістю сучасної культури. У такому його розумінні медійний текст не вичерпується журналістським текстом, піар-текстом, рекламним текстом або їх сукупністю [40: URL]. До того ж він не зводиться до тексту, створеного на основі лише цифрових технологій. Однак становить особливий феномен, сутність якого розкривається в здатності свідомості реагувати на конструктивно-технологічні параметри медіа, генерованими сучасною культурою. Таким чином, медійність відображає якісно новий статус сучасної культури і статус її домінуючого тексту. Як феномен сучасної культури медійний текст вступає в діалог з традиційним текстом за відсутності технологічного аспекту.

Потрібно звернути увагу на те, що переклад медійного матеріалу пов'язаний з певними труднощами. Медійні тексти містять у собі не тільки спеціальні терміни, але й елементи полеміки. У масмедійному дискурсі автор завжди висловлює власну думку і перед перекладачем постає завдання передати цю інформацію [48: 254]. Медійні тексти передбачають використання матеріалу з різних галузей знань, а також літературних цитат і алюзій. Інформаційні повідомлення подібного роду та наявність особистісних рис автора призводять до того, що масмедійний текст являє собою дуже цікавий жанр, що включає елементи розмовно-художнього дискурсу.

Переклад медійного тексту нерідко значно відрізняється від вихідного тексту. Перекладний текст містить відступи від прямого словникового значення деяких слів, також значно змінюється образний зміст. У кожній мові є свої особливості. Тому перекладний варіант має бути виконаний з їх урахуванням, що спричиняє відхилення від оригіналу. Безумовно, варто зберегти основні особливості дискурсу. Перекладачеві, який працює з медійним текстом, слід дотримуватися наступних правил [71: 5]:

1) при перекладі медійного тексту потрібно уникати зайвих слів. До таких слів не можна віднести ключові слова, що несуть основний сенс, і слова, що служать для зв'язку слів у реченнях і для передачі емоційного пафосу тексту;

2) при перекладі слід звернути особливу увагу на власні назви, аббревіатури тощо. При перекладі слід повністю передати зміст назви, але керуватися при цьому потрібно правилами, які властиві мові перекладу, а не оригіналу;

3) нерідко медійний текст буває надто образним і яскравим завдяки особливій авторській стилістиці, яка передає настрої автора, його думки. При перекладі слід підібрати аналогічні образні засоби, щоб дати можливість читачеві перейнятися настроєм оригіналу;

4) якщо при перекладі перекладач стикається зі складними лексичними конструкціями, їх можна видозмінити. Нерідко складні речення з великою кількістю підрядних тільки ускладнюють текст, але не несуть особливого смислового навантаження. У цьому випадку перекладач може трансформувати текст за своїм розсудом, зберігши при цьому основні риси вихідного матеріалу.

Отже, при зіставленні медійних текстів мови оригіналу і мови перекладу стає зрозумілим, скільки між ними існує розбіжностей. Все це неодмінно потрібно враховувати при перекладі. Дослідники медійного стилю, як показує О. Д. Швейцер, звертають увагу на такі основні характеристики, як установку на інформацію і установку на переконання. Саме мова сучасного медіа є синтезом цих двох установок [53: 128].

Зіставлення перекладу та оригіналу є дуже важливим. Як вважають Ю. Найда і О. Швейцер, для визначення адекватності перекладу необхідно вивчити зіставлення реакцій на початкове і кінцеве повідомлення з боку носіїв вихідної мови та мови перекладу. У цьому випадку мається на увазі звернути увагу на емоційну та інтелектуальну реакцію [68: 28]. Зрозуміло, для того, щоб читачі реагували на переклад так само, як і на оригінал, перекладач може використовувати зовсім інші стилістичні засоби, ніж ті, які використовувалися у вихідному матеріалі. Головне, щоб перекладений текст викликав у читачів ті

ж почуття і думки, що й оригінал. Інакше кажучи, при роботі над текстом, що належить до медійного дискурсу, слід звернути увагу на дві основні особливості [76: 23]: денотативну та експресивну. Так, денотативна характеристика пов'язана з передачею інформації, тоді як експресивна – з передачею ставлення до того чи іншого факту або події.

Цікаво, що для передачі експресії нерідко використовують метафори. У медійних текстах найчастіше використовують метафори-стереотипи, особливість яких полягає в тому, що вони стають «штампами» і сприймаються читачем як невіддільний елемент медійного дискурсу. Однак при перекладі метафори нерідко втрачають своє первинне значення, тому вони є штампами для вихідної мови. Проте у мові перекладу можуть стати чимось новим, незвичним, а від того незрозумілим. Саме тому пильну увагу при роботі необхідно звертати на метафори. Іноді метафору потрібно замінити, інакше переклад не буде зрозумілий належним чином. Подібні зміни називаються експресивно-стилістичною адаптацією [54: 35].

У низці випадків експресивно-стилістичної адаптації буває недостатньо. Тоді необхідно вдаватися до семантико-синтаксичної адаптації. Річ у тому, що іноді переклад передає лише денотативне (інформаційне) значення тексту, але експресивна конотація залишається «за кадром». Дослідники медійного дискурсу знаходять у ньому синтез різностильових елементів [18: 92].

Слід відзначити, що в україномовних медійних текстах зустрічаються різноманітні стилістичні елементи, тоді як англomовні медійні тексти відрізняються подібними особливостями. У медійному англomовному дискурсі можна зустріти як специфічно книжкові звороти, так і вирази, які більш характерні для розмовного мовлення та сленгу. Крім того, термінологічна лексика, стилістично нейтральна лексика та професіоналізми також широко використовуються в подібного роду текстах. Крім подібності, медійний дискурс в обох мовах має свої відмінності. Наприклад, кількісне співвідношення різностильових елементів в українській та англійській мові розрізняється.

Вважаємо, що перекладачеві обов'язково потрібно змінювати конотативне значення деяких одиниць, щоб не було порушення стилістичних норм вихідної мови. У цьому випадку маємо справу зі зміною функціонально-стилістичної співвіднесеності конкретної одиниці. Цей процес має назву «стилістичної модифікації» [53: 128].

Перекладач завжди може використовувати той чи інший метод викладу думки в залежності від вимог дискурсу. Так, для медійного тексту характерною є лаконічність. Однак нерідко переклад перевищує розмір оригіналу. З точки зору дослідників, тенденція до розширення обсягу тексту повинна врівноважуватися тенденцією до стиснення, тобто до компресії тексту. Ці вимоги необхідно враховувати перекладачеві, який працює з медійним текстом. При цьому можна використовувати такі способи [41: 19]: для компресії тексту використовують «лексичне згортання» як спосіб перетворень висловлювань (коли словосполучення перетворюють на слова). Цей процес дозволяє позбутися надлишкових компонентів, що не несуть ні конотативної, ані денотативної функції. По суті, текст стає більш компактним; компресії тексту можна досягти не тільки завдяки перетворенню словосполучень в слова, а й можливістю використовувати одне замість двох або більше слів. У цьому випадку говоримо про перегруповання семантичних компонентів. Іншими словами, коли одне слово включає семантичні компоненти інших слів. Зрозуміло, що подібне перетворення можливе тільки при великій семантичній ємності конкретних слів. Досить зручним і поширеним способом компресії слугує трансформація лексичних конструкцій (характерних для української мови) з віддієслівними іменниками в інші, більш компактні конструкції. Цей процес бажаний тому, що конструкція з назвою дії в українському медійному тексті трапляється набагато частіше, ніж в англійському. Відповідно, для передачі точного стилю англійських медійних текстів слід дотримуватися відповідного правила.

Висновки до розділу 1

1. Скорочення – це одиниця мови, створена з окремих елементів звукової або графічної оболонки розгорнутої форми слів, з якою ця одиниця перебуває у певному лексико-семантичному зв'язку. Класифікація лексичних скорочень ускладнена специфічністю їх структури, значною варіативністю, можливістю взаємодії різних способів аббревіації з іншими способами словотворення. Скорочення містять цілу низку екстралінгвістичних компонентів і адекватно сприймаються при їх гармонійному поєднанні.

2. До основних способів перекладу скорочень належать: створення нового українського скорочення; нульове транскодування (або запозичення іноземних скорочень); транскодування (транскрипція та транслітерація); та описовий переклад. Вибір того чи іншого способу чи прийому перекладу залежить від багатьох факторів. Це і характер перекладного тексту, аудиторія споживача продукції, особливості психології перекладача, його прихильність до певної літературної традиції. Необхідність попереднього розкриття скорочення або збереження розгорнутого скорочення протягом всього тексту перекладу пов'язані головним чином з відсутністю певних реалій або еквівалентного скорочення в українській мові. Завдання перекладача при відтворенні скорочень – використати знання теоретичних основ перекладу для передачі комунікативної функції оригіналу, оскільки знання теорії перекладу та екстралінгвістичних реалій є необхідною умовою адекватності перекладу.

3. Один із головних висновків дослідження – це те, що газетні тексти рідко перекладаються для друку повністю, при цьому переклад замінюється коротким реферативним викладом. Найчастіше в англomовних виданнях трапляються алфавітні скорочення, а метод перекладу становить переклад відповідним скороченням чи словосполученням. Ми прийшли до висновку, що для перекладу будь-якого типу скорочень необхідним є використання довідникових матеріалів (словників, інтернету), досконале знання екстралінгвістичних факторів, врахування контексту речення чи статті. Крім того, перекладач повинен мати базові знання в культурних, медичних, спортивних, політичних

та економічних галузях для здійснення адекватного аналізу перекладацьких рішень.

4. Говорячи про переклад англомовних медійних текстів, можна стверджувати, що недостатньо лише знати дві мови, щоб успішно здійснювати переклад з однієї мови на іншу. При роботі з медійними текстами перекладачеві необхідні знання різних закономірних відповідностей між конкретними парами мов. Тому потрібно вивчати мови в порівняльному аспекті.

РОЗДІЛ 2

ТИПОЛОГІЯ І ФУНКЦІЇ СКОРОЧЕНЬ У ГАЗЕТНОМУ ДИСКУРСІ

2.1 Семантична класифікація скорочень у газетному дискурсі. Метою нашого дослідження є виявлення особливостей функціонування скорочень на матеріалі англomовного медіапорталу *The Guardian*. Зазначимо, що *The Guardian* є зразком видання масової преси, тобто «таблоїдів». Ця характеристика за характером і стилем викладеного матеріалу в значній мірі впливає на змістовний аспект цього порталу. В результаті автори статей намагаються перенести головний фокус уваги на ті події, які будуть цікаві простому читачеві і внаслідок цього вони наближені до повсякденного життя.

Ми проаналізували 34 газетних статті, з яких виділили 100 текстових фрагментів. Своєю чергою, з них методом суцільної вибірки були виявлені 118 англійських скорочень. Матеріал дослідження є актуальним, оскільки всі проаналізовані досліджені статті стосуються періоду листопада 2020 року. Так, в *The Guardian* присутня чітка структура розподілу інформації на основні блоки.

Тематика статей зазначеного джерела більшою мірою спрямована на повідомлення новин, що мають універсальний характер. Значна частина статей охоплює політичну сферу й безпосередньо пов'язана з подіями, що відіграють першорядну роль, такими як вихід Великої Британії з ЄС, зміна політичної ситуації в світі з огляду на вступ на посаду нового президента США Джо Байдена і т. д. Крім цього, частина статей присвячена науково-дослідним досягненням і новим відкриттям в галузі медицини, наприклад:

(21) *We've had to digest R (a virus's reproduction number) and PCR (the polymerase chain reaction method of testing) (IBM, URL).*

У текстовому фрагменті йдеться про репродуктивний номер вірусу R та ПЛР як метод тестування полімеразної ланцюгової реакції.

У ході проведеного дослідження були виявлені певні закономірності та відмінні риси, притаманні даній газеті, яка належить до групи масових ЗМІ. В першу чергу необхідно відзначити, що тематика розглянутих статей значно варіювалася. Така диференціація на окремі розділи представлена нижче у відсотковому співвідношенні в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Семантична класифікація скорочень зі статей *The Guardian*

Теми	Кількість скорочень	Відсоткове співвідношення %
1. Політика і економіка	31	26,3
2. Медицина, здоров'я	24	20,3
3. Наука і техніка	21	17,9
4. Культура і спорт	13	11
5. Новини	13	11
6. Гроші і бізнес	11	9,3
7. Освіта	5	4,2
Усього:	118	100

Виходячи з даних табл. 2.1, можна помітити, що в газетних статтях були висвітлені політичні та економічні аспекти і в них була використана 31 скорочення (26,3% від загальної кількості скорочень). У статтях *The Guardian*, в яких були розглянуті питання, пов'язані з науковими досягненнями та розробками, виявлено 21 скорочення (17,9% від загальної кількості скорочень). Однак найменша кількість скорочень була представлена в розділі освіти, в якому було застосовано мінімальну кількість скорочень (5 скорочень або 4,2% від їх загальної кількості). Тематичний зміст іншої частини статей було розділено на наступні рубрики: новини (13 скорочень – 11% від їх загальної кількості), культура і спорт (13 скорочень – 11% від їх загальної кількості), гроші і бізнес (11 скорочень – 9,3% від їх загальної кількості), а також медицина та здоров'я (24 скорочення – 20,3% від їх загальної кількості).

Проаналізувавши відмінності, що стосуються тематичного розподілу статей, нам хотілося б звернути особливу увагу на вживання скорочень у

текстових фрагментах, які зачіпають різні теми. Прикладом скорочень, включених у рубрику про політику, виявився наступний фрагмент:

(41) Members of the European parliament wrote to the commission expressing their concerns and the EU ombudsman announced it would launch an investigation in July after a complaint by two MEPs and Change Finance, a network of non-governmental institutions (EUD, URL).

У фрагменті автор статті описує одне з найважливіших питань, що пов'язане з початком розслідування омбудсменом ЄС справи в липні після скарги двох депутатів Європарламенту та мережі недержавних установ.

В іншому фрагменті, що належить до політичної сфери і відноситься до статті під назвою “EU “did not properly consider conflicts of interest” over BlackRock contract”, основний фокус уваги перенесений на не врахування конфлікту інтересів ЄС при найманні американського інвестиційного менеджера як консультанта з питань екологічного регулювання для банків. Наприклад:

(38) The EU did not properly consider conflicts of interest when it hired the US investment manager BlackRock to advise on environmental regulation for banks, an influential watchdog has said (EUD, URL).

На прикладі цих двох текстових фрагментів можемо простежити певну закономірність у виборі скорочень *EU* “European Union” і *US* “the Unites States”. Ці скорочення належать до числа широко розповсюджених наразі одиниць, що використовуються повсюдно. Їх популярність зросла з огляду на обговорення і розгляд гострих питань, винесених на порядок денний не тільки у Великобританії, але й у всьому світі.

Крім того, ще одним прикладом, що охоплює одночасно політичну сферу і економіку, є фрагмент, у рамках якого автор виносить на розгляд питання, пов'язане з акціями малазійської компанії і позикою для вугільної електростанції на Філіппінах:

(44) This is said to include \$125m of shares in Tenaga Nasional Berhad, which operates more than 13,000 MW of coal power plants in Malaysia and other

countries, and a \$21m loan for the Toledo coal power plant in Cebu, in the Philippines (AIA, URL).

На додаток до статей про політику та економіку, на нашу думку необхідно зробити акцент на статтях, до змісту яких включені наукові дослідження і відкриття, в тому числі і медичні. Одна зі статей, що має заголовок “Those who tell us what to do during the pandemic must earn our trust David Spiegelhalter”, розкриває проблему складання контрольного списку для наукової комунікації в таких кризах, як губчаста енцефалопатія великої рогатої худоби (ГЕВРХ) або коров’ячий сказ та ящур:

(28) Yet uncertainty is the engine of science, and a sign of knowledgable humility. John Krebs, the former chair of the Food Standards Agency who dealt with numerous crises such as BSE and foot-and-mouth disease, came up with a useful checklist for science communication in such crises ... (TWTU, URL).

Інша стаття, “Tiny variants in genes may dictate severity of coronavirus”, має зовсім інший характер і пов’язана з лікуванням такого захворювання, як ревматоїдний артрит, а також Ковід із застосуванням особливої генної терапії:

(34) Some variants of this gene are involved in triggering some auto-immune diseases such as rheumatoid arthritis (RA) and also seems to be involved in causing severe Covid (TVG, URL).

У цьому фрагменті, так само, як і в попередньому, особливу увагу приділено захворюванню Covid-19, причини виникнення якого розглядають вчені:

(35) These include OAS genes that are triggered by interferon and which code for proteins that are involved in breaking down viral RNA, from which the Covid-19 virus is made (TVG, URL).

На основі аналізу змістовного аспекту даних статей, можна зробити висновок про те, що поле діяльності досліджень вчених досить широке. Воно охоплює як виявлення вірусів, що відіграє велику роль для вивчення перебігу захворювань, так і визначення чинників, які впливають на виникнення хвороб, і розробку певних терапевтичних методів для невиліковних хвороб.

Зміст інших рубрик ми наведемо коротко і вибірково. Для демонстрації розділу «Гроші та бізнес», як приклад візьмемо фрагмент, в якому автор описує збереження в активі найбільшого світового інвестора значної суми грошей, наприклад:

(39) *BlackRock, the world's largest investor, had \$7.8tn (£5.8tn) in assets under management at the end of September* (EUD, URL).

Слід зауважити, що однією з найважливіших особливостей статей *The Guardian* є використання скорочень, які представляють собою як політичні, так і економічні терміни. Крім того, ці скорочення дуже різняться за своїми способами утворення, які ми опишемо нижче. Серед них ми зустріли всім відомі скорочення *US, bn*. Дані скорочення відображають специфіку лексики, яка пов'язана в першу чергу з економічною термінологією:

(3) *Thailand's \$1bn ketamine bust probably just chemicals after all* (TKB, URL).

У фрагменті мова йде про наліт поліції та арешт ймовірно кетаміну в Таїланді сумою в 1 млрд доларів.

У розділі «Новини» представлені різні статті, що описують події, які відбуваються останнім часом. У статті “Diego Maradona obituary” розповідається про життя відомого аргентинського футболіста Дієго Марадони, зокрема про його зв'язки з італійською мафією, наприклад:

(100) *The reality was darker; a cocaine addiction, connections with the Camorra – the Naples mafia – and a son, Diego Sinagra, the result of an extramarital affair, whom he refused for many years to acknowledge* (DMO, URL).

Попри те що зміст цієї статті головним чином стосується питання медичних послуг, у ній використані скорочення, що носять загальний характер *Prof, BBC*:

(18) *It is likely to lead to a third wave of infection, with hospitals being overrun, and more unnecessary deaths,” Prof Andrew Hayward told BBC Two's Newsnight programme* (USW, URL).

У рубриці «Освіта», автор статті “Understanding a map creates a new sort of relationship with the outdoors”, повідомляє про те, що осінні місяці виявляються найбільш сприятливим часом для освоєння навчальних програм:

(94) *November is normally a more quiet time for the app – it’s darker, the weather is more inclement – but it’s clear that with restrictions on other sorts of activity, people are turning to walking in nature* (UMC, URL).

Подібно до скорочень із інших вищезазначених статей скорочення даної рубрики відрізняються за способом утворення. Серед них ми зустріли *GCSE* (The General Certificate of Secondary Education), *Dr, Prof.* Усі ці скорочення безпосереднім чином зачіпають сферу освіти:

(22) *It stands for “messenger ribonucleic acid”, a label familiar enough if you studied biology at O-level or GCSE, but otherwise hardly a household name* (IBM, URL).

У рамках проведеного дослідження був складений список скорочень, що характеризуються найвищою частотністю вживання в The Guardian (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

**Диференціація скорочень за частотністю вживання
(найбільш поширені скорочення з газети *The Guardian*)**

Скорочення	Розшифрування	Кількість
1. MP, MPs, MEPs	Member of the Parliament	3
2. NHS	National Health System	3
3. Sage	Scientific Advisory Group for Emergencies	2
4. media	mass-media	2
5. app	application	2
6. Covid	CoronaVirus	3
7. US	The United States	2
8. R	Virus	2

Згідно з даними табл. 2.2, найбільш популярними є такі скорочення, як *MP, MPs, MEPs, NHS* та *Covid*. Кількісні показники вживання інших скорочень, таких як *Sage, app, media, US, R* незначно відрізняються один від одного.

2.2 Структурні моделі скорочень у газетному дискурсі. Існують різні типи структурної класифікації англійських скорочень. Так, А. П. Шаповалова розглядає літерні скорочення, які вона поділяє на дві групи. До першої групи належать скорочення «звукового типу», які вимовляються за звуками [59: 81]:

(29) *For example, Sage reported “high confidence” that wearing face coverings outdoors has negligible impact on transmission, but “low confidence” in their estimate that closure of close-contact personal services such as hairdressing and beauty therapy could reduce R by up to 0.05 (TWTU, URL).*

У фрагменті скорочення Sage належить до ініціального типу утворення за структурою (як окреме слово) та означає Науково-консультативну групу з надзвичайних ситуацій, у нашому випадку групу, що вживає заходів з метою протидії Ковід-19.

Скорочення «літерного» типу включені до другої групи:

(40) *In March, it won a tender from the EU to advise on how to integrate ESG (environmental, social and governance) issues into banking regulation (EUD, URL).*

Як бачимо, сюди належать ініціальні скорочення з буквеним прочитанням – ЄС та питання ESG, що має на меті екологічні, соціальні та корпоративні проблеми у банківському регулюванні.

Крім цього, виділяємо ще один тип скорочень змішаного типу. У цьому випадку мова йде про аббревіатурні одиниці, які складаються як з початкових частин слова, так і з початкових звуків (назв букв), а також цифр, наприклад:

(26) *They were first off the blocks because, as soon as the genetic code of Sars-CoV-2 was known (it was published by the Chinese in January 2020), companies that had been working on this technology were able to start producing the virus’s mRNA (IBM, URL).*

Тут йдеться про відомий генетичний код з вірусом Sars-CoV-2, та компанії, які працювали над цією технологією, що почати виробляти мРНК вірусу.

Крім даних двох типів, деякі дослідники виділяють скорочення, що складаються з поєднання початкової частини слова або букви з єдиним словом,

яке в свою чергу ніяк не скорочується. Прикладом такої аббревіації можуть служити слова *eBay* і *e-waste*, що означають відому компанію з надання послуг Інтернет-аукціонам та електронні відходи:

(67) MPs accused online retailers including Amazon and eBay of freeriding as they are not considered retailers or producers, and are therefore not legally liable to contribute to the collection and recycling of e-waste (AAA, URL).

Також існують скорочення, які утворені за допомогою початку першого слова і початку другого слова, однак тут може бути додано лише закінчення другого слова. Прикладом даного типу скорочень є наступний фрагмент з *The Guardian*:

(80) The need to store the Pfizer/BioNTech vaccine at at least -70C(-94F), with its required cold-chain infrastructure, puts it out of the reach of up to two-thirds of the world's population, including swathes of south Asia, Africa and even rural parts of the US and South America, according to German logistics company DHL (SRF, URL).

Окрім тих скорочень, які використовуються в акті комунікації, існують такі, які застосовуються тільки на письмі. До цього типу відносять графічні скорочення, в яких можуть бути використані кілька голосних прописних літер:

(53) But modelling from the US government's National Oceanic and Atmospheric Administration (Noaa) and Australia's Bureau of Meteorology were in agreement that December and January would probably see ocean temperatures over the reef about 1C warmer than average (CLN, URL).

У фрагменті аббревіатура *Noaa* тлумачиться безпосередньо у самому тексті і позначає Національне управління океанічних і атмосферних досліджень (NOAA) уряду США та Австралійського бюро метеорології.

Іншою назвою для літерних аббревіатур є скорочення ініціального типу, тобто ті, які утворені з початкових літер елементів словосполучення. Ініціальні скорочення, що вимовляються як єдине слово, позначають поняттям «акроніми». Існує невелика кількість прикладів даного типу скорочень з відібраного нами газетного матеріалу:

(19) *Two advisers to the government's Scientific Advisory Group for Emergencies (Sage) have said the relaxation will lead to the NHS being overwhelmed* (USW, URL).

Деякі дослідники, зокрема О. С. Ахманова, І. В. Арнольд, В. В. Борисов, розмежовують поняття «аббревіатура» і «акронім». Вони вважають, що акроніми вимовляються як єдине слово. Професор Д. Крісталл розглядає явище акронімії незалежно від графічної сторони слова. Він спирається в першу чергу на фонетичний аспект [15: 73].

Крім цього, існує окрема класифікація скорочень, в якій всі типи поділені за формальною ознакою. Першим різновидом даної класифікації є аферезис, в результаті якого відбувається усичення початкової частини слова. Прикладом даного типу скорочення є слово *telephone – phone*:

(66) *There are more options for customers to trade in, recycle and get safe, quality repairs than ever before, and our latest Apple Watch, iPad, and iPhone lineup all use recycled material across key components* (AAA, URL).

У фрагменті скоріш за все спостерігаємо змішану форму, яка окрім скорочення початкової частини слова, містить також додавання літери *i* на початку слова.

При наступному типі аббревіації за вказаною ознакою, апокопі, усикається кінцева частина слова:

(63) *“Tech companies should now take the lead in creating sustainable and environmentally friendly business models that do not rely on the over exploitation of nature and natural resources. (AAA, URL)”*.

У фрагменті мова йде про технічні компанії, які повинні взяти на себе ініціативу у створенні стійких та екологічно чистих бізнес-моделей, що не покладаються на надмірну експлуатацію природи та природних ресурсів.

Необхідно відзначити, що слова, які утворюються за допомогою скорочень, не формуються випадково. Вони виникають на основі існуючих слів, при цьому підкоряючись певній логіці їх створення.

З плином часу все більша кількість нових слів з'являється в лексичному складі англійської мови, що тягне за собою їх активне використання в мовленні. При цьому також відбувається повсюдний розвиток скорочень, які є невід'ємною частиною мови і одним із продуктивних способів словотворення.

Попри свою простоту, вони зберігають високу інформативність, що ще більше підсилює ефективність їх вживання. До речі, скорочення знаходять своє застосування як в звичайному спілкуванні, так і в міжкультурній комунікації. Особливе місце вони займають у газетному дискурсі, оскільки несуть певну прагматичну значущість:

(64) *“Given the astronomical growth in sales by online vendors, particularly this year during the coronavirus pandemic, the EAC calls for online marketplaces to collect products and pay for their recycling to create a level playing field with physical retailers and producers that are not selling on their platforms. (AAA, URL)”*

Тут вжито скорочення ініціального буквенного типу *the EAC*, яка становить Східноафриканське співтовариство (САС), що звертається із закликом до Інтернет-торгових майданчиків, пропонуючи збирати продукти та платити за їх переробку з метою створення рівних умов для фізичних підприємств роздрібно́ї торгівлі.

Додамо, що основні ознаки аббревіації як процесу скорочення, які полягають в економії мовних засобів, відіграють важливу роль, оскільки при використанні мінімальної кількості мовних одиниць можна зробити комунікативний акт більш легким для його учасників і домогтися певного прискорення в розумінні. З метою дослідження функцій, які виконують скорочення, і виявлення певних закономірностей їх використання ми розглядаємо даний словотвірний спосіб на прикладі британської газети.

Як уже згадувалося вище, більша частина скорочень належить до типу ініціальних. Так, до цієї групи ми можемо віднести ініціальні скорочення з літерним читанням, такі як *CSV*:

(16) *The data was taken in “CSV” format, a very simple file type, and then exported into the Excel spreadsheets that could be handled by the body’s database (DGM, URL).*

У фрагменті під абрєвіатурним скороченням розуміємо текстовий формат CSV, що є досить простим типом файлу.

Друга група представлена у вигляді скорочень, які читаються як окремі слова, такі як *RA, VAT, HIV*, і т.д., наприклад:

(25) *(In fact, making DNA from RNA – so called reverse transcription – is something that only a certain kind of virus, like HIV, can do) (IBM, URL).*

Іншим типом скорочення є стягнення. В даному випадку ми можемо навести як приклад скорочення *Mr, Dr, Prof*:

(36) *Dr Dipender Gill of Imperial College London has, with colleagues, used genetic data to predict how different interventions could affect disease reactions (TVG, URL).*

У текстовому фрагменті йдеться про те, що доктор Діпендер Гілл з Імперського коледжу Лондона разом із колегами за допомогою генетичних даних робить спробу передбачити, як різні втручання впливають на реакцію хвороби.

Крім цього, відповідно до класифікації І. В. Арнольд, абрєвіатури є скороченнями і можуть бути поділені на три класи [1: 89]: афєрезис (усічення початкової частини слова), синкопи (усічення середини слова), апокопи (усічення кінцевої частини слова):

(82) *For example, an existing nasal spray flu vaccine has been shown to outperform flu shots in young children, but its performance is muted in adults (SRF, URL).*

У фрагменті скорочення *flu* виникла внаслідок скорочування першої і останньої частини слова-терміна *influenza*, тобто поєднання афєрези і апокопи.

Згідно із запропонованою класифікацією, можна виділити наступні скорочення: *lab* від *laboratory*, *Гум* від *gymnasium*, та ін.:

(24) *Working with mRNA in the lab is a nightmare because it keeps disappearing* (IBM, URL).

На додаток до цього, ми включили в окрему групу такі скорочення, як *Gazprom, biotechnology, cryptocurrencies*, які представляють собою особливий тип словоскладання, проте їх кількість є незначною:

(43) *The Champions League has partnered with Russian fossil fuel company Gazprom* (AIA, URL).

Для наочності ми відобразили цю класифікацію в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Класифікація скорочень за структурними типами

Тип скорочення	Кількість	Відсоткове співвідношення %
1. Ініціальні (з буквеним читанням)	74	62,7
2. Усічення	18	15,3
3. Стягнення	8	6,8
4. Словоскладання	7	5,9
5. Ініціальні (як окремі слова)	7	5,9
6. Змішані форми	4	3,4
Усього:	188	100

Відповідно до даних табл. 2.3, можна помітити, що переважаюча кількість скорочень відноситься до типу ініціальних з літерним читанням (62,7% від загального числа скорочень). Друге місце за частотою використання займають усічення (15,3%). Третє місце займає стягнення (6,7% від загального числа скорочень). Четверте місце одночасно належить як словоскладанню (5,9% від загальної кількості скорочень), так і ініціальним (як окремі слова) скороченням (5,9% відповідно). Найбільш рідкісними у вжитку є змішані форми, їх кількість – 4 одиниці, що становить всього 3,3% від загального числа скорочень.

Таким чином, потрібно відзначити, що скорочення є явищем, яке користується на сьогодні особливою популярністю. Високі показники

частотності свідчать про їх широке застосування в рамках англомовного газетного дискурсу. Крім цього, деякі скорочення трапляються в заголовках самих статей. Вони застосовуються як для економії мовних засобів, так і для залучення уваги читачів, будучи при цьому більш експресивними за своєю формою одиницями.

2.3 Прагматичні функції скорочень у газетному дискурсі. Зазначимо, що газетам надається почесне місце в житті людини. За допомогою даних джерел британці отримують можливість бути в курсі новин, а також краще орієнтуватися в навколишній дійсності. В цьому підрозділі розглянемо основні прагматичні особливості англійських скорочень на прикладі існуючої в Британії газети *The Guardian*.

Інтерес до специфіки створення скорочень в різноструктурних мовах і до особливостей їх вживання в різних типах і жанрах мовлення обумовлений тим, що аббревіація виявляється одним із способів словотворення, що найбільш повно відповідає прагматичним настановам сучасності [64: 5].

Різні типи дискурсу характеризуються специфічним використанням скорочень, що утворюють у тому чи іншому різновиді дискурсу своєрідний аббревіатурний простір.

Усередині газетного дискурсу існує широке жанрове розмаїття. Відмінності в утворенні та функціонуванні скорочень найбільш яскраво виявляються в газеті. Інакше кажучи, спостерігається пряма залежність між обсягом газетного тексту того чи іншого змісту і загальною кількістю вжитих скорочених одиниць:

(37) *Carmel Flint, a senior campaigner, said the government had “dropped the ball” in dealing with the impact on groundwater and biodiversity, and called the federal environmental conditions – which largely reflect those set by NSW – “weak” (NGP, URL).*

У фрагменті буквенне скорочення *NSW* зі значенням Новий Південний Уельс вжита з метою оцінки роботи уряду, що нехтує боротьбою з негативним впливом на підземні води та біорізноманіття.

Спрямованість газетної тематики позначається не тільки на кількості скорочень у цьому тексті, але і на їх особливостях, на їхніх зв'язках з різними групами вихідних одиниць. Зміст газет відбивається і на вживанні скорочень, яке є прямо пропорційним обсягу тексту в газеті:

(30) *Those who want to be judged as trustworthy communicators, whether government, media outlets or scientific groups, should carefully consider how they present this evidence if they truly want to help us make up our minds about an issue* (TWTU, URL).

У фрагменті *media* становить усічення від повної назви *massmedia* початкової частини *mass*.

Існує пряма залежність між характером тексту, особливостями його викладу і специфікою вживання скорочень. Так, важливою особливістю використання скорочень, особливо графо-лексичних, у газетному форматі є рівень їх розшифровки, а також розбіжності в позиціях скорочення і її повного прототипу.

Найбільшу складність при сприйнятті тексту створюють графо-лексичні скорочення внаслідок непрозорості їх структури. Відтак, для того, щоб бути зрозумілими, вони повинні надаватися або з розшифровкою, або у відповідному контексті:

(15) *The lost cases were the victims of an error in the process by which PHE (Public Health England) compiled the national data set by reports from individual testing centres* (DGM, URL).

У фрагменті тексту оригіналу окрім самого скорочення *PHE* наводиться у дужках її часткове розшифрування *Public Health England*, що має на меті виконавче агентство Департаменту охорони здоров'я та соціального обслуговування у Великій Британії.

Попри те що цей тип скорочень є найбільш лаконічним способом передачі відносно великої кількості інформації, проте той, хто пише змушений надати на вході повідомлення у доступній по можливості формі, щоб отримати на виході високу інформативність тексту:

(88) *People might be stockpiling staffs, ahead of Brexit shortages. This is only of the mildest imaginable interest when you are not actively seeking a rescue dog, but my friend B (dog-Begbie) was and, for ages, it was all we talked about* (НСУ, URL).

Видно, що у самому тексті вжито декілька підказок тлумачення відповідного буквенного скорочення *friend B*, а саме *a rescue dog* та *dog-Begbie*, тобто собаки-рятівника і друга Б від повної назви Бегбі.

Переходячи до основних особливостей британської преси, хочемо звернути увагу на ті способи словотворення, які є характерними для англійських газет. До цієї групи можуть бути віднесені афіксація, конверсія і аббревіація. В даному випадку нас найбільше цікавлять аббревіаційні конструкції, які є надзвичайно поширеними сьогодні:

(90) *Grizedale Arts HQ is at Lawson Park farm above the Coniston valley in the Lake District, a smallholding with space for working artists and activities for locals – but all visitors are asked to help work the farmland during their stay* (DNN, URL).

Тут йдеться про скорочення *HQ* як штаб-квартиру, що знаходиться на фермі Лоусон-Парк.

Цікаво, що поширення скорочень пов'язують з розвитком англійської мови, що характеризується особливою динамічністю. Скорочення виступають в якості повноцінних мовних одиниць. Їх характерними рисами є достатня простота, а також естетика. В результаті цього вони знаходять широке застосування не тільки в усному мовленні, а й в письмових джерелах, таких як газети. Дослідники також відзначають, що використання більшої частини скорочень в повсякденному спілкуванні робить їх легко впізнаними в газетних статтях [48: 78]:

(92) *Grizedale Arts has plans to restore the neglected inn into a pub and B&B, but also add workshops, a museum, pop-up shops, an experimental agricultural programme and a community arts centre* (DNN, URL).

У фрагменті вжито відоме скорочення *B&B*, що належить до туристично-готельної сфери і означає готель типу «ліжко та сніданок».

Крім того, скорочення, завдяки своїй виразності, сприймаються людьми більш емоційно, ніж їх повні варіанти. Однак використання тих чи інших скорочень не відбувається випадково. В першу чергу необхідно виходити з того чи іншого типу видань, якісна це або масова преса (таблоїди). Ця залежність також відбивається на тематичному змісті газети-таблоїда *The Guardian*.

У результаті існуючої диференціації в цій роботі описуються результати дослідження на основі аналізу скорочень, використаних на матеріалі британської газети *The Guardian*. Важливою особливістю, виявленою нами, є різноманітність скорочень, які були вжиті незалежно від змістовного аспекту статті. Це означає, що скорочення різного характеру можуть використовуватися в будь-якому розділі, незважаючи на його основну тематику. Ми можемо як приклад навести такі скорочення, як *NHS*, *MA*, які знайшли своє застосування в статтях, пов'язаних з політикою, економікою, новинними оглядами і ін.:

(87) *I hadn't seen my friend for months, but when we did meet, it wasn't the Labour party's problems, her MA or my house move we talked about ...* (НСУ, URL).

У фрагменті скорочення *MA*, що означає вчений ступінь, вжитий у рубриці «Новини» на побутову тематику.

Проте такі лексичні одиниці є широко вживаними повсюдно, з чим і може бути пов'язана їх загальнопоширеність у різного виду рубриках, зокрема в новинних, побутових і наукових сферах:

(75) *For users, the feed will be reminiscent of TikTok's "For You" page, the crown jewels of the video-sharing app* (SGU, URL).

Крім цього, розглянемо лексичний склад самих скорочень. Раніше ми наводили в своєму дослідженні таблиці з даними, що відображають списки скорочень, частотність вживання яких є найвищою в представленому дискурсі.

Перше місце в цій ієрархії видання *The Guardian* займають скорочення *ITV*, *ICI*, *NHS*. Цю обставину можна легко пояснити, оскільки газета, що видається і розроблений до неї медіапортал є представниками британської преси:

(84) Tax increases and spending cuts totalling £40bn will be needed to balance the books as a combination of weak growth and pressure on the NHS and welfare budgets leads to worse than expected public finances in the coming years, a leading thinktank has said (IFS, URL).

У фрагменті спостерігаємо вживання скорочення *NHS* як Національної служби з охорони здоров'я Великої Британії.

На додаток, необхідно відзначити особливості типології скорочень, виділених нами в газеті. У попередньому розділі ми описували різні типи даних лексичних одиниць, виходячи з певних підходів, пропонованих вченими і дослідниками. Проаналізувавши газетний дискурс, такий як *The Guardian* ми прийшли до висновку про те, що скорочення в даному джерелі функціонують схожим чином. Це означає, що в статтях не можна виявити таких лексичних одиниць, які б відповідали лише одній типології.

До того ж, необхідно проаналізувати основні **функції** скорочень. Однією з найбільш важливих є функція номінації. Прикладами, що відображають цю функцію можуть бути назви різних установ, організацій і відомств:

(9) The British Dental Association (BDA) estimates that, since the March lockdown, dentists in England have provided nearly 19m fewer treatments than in the same period last year (CVD, URL).

Тут під скороченням *BDA* мається на увазі Британська стоматологічна асоціація.

Особливу увагу приділено компресивній функції англійських скорочень. Зазначена функція виражається в скороченні протяжності тексту, що підвищує

його інформативність. Як ми знаємо, стаття, яка включена в будь-яку рубрику, повинна відповідати певним стандартам. Це, в першу чергу, стосується кількості символів того чи іншого тексту, використаного в статті:

(2) *State TV Irib broadcast a short video, compiled with dramatic music and lighting effects, showing Moore-Gilbert leaving Tehran on Wednesday* (ARC, URL).

Застосовуючи скорочення, автори статей тим самим збільшують так званий «доступний простір» для поповнення додатковою інформацією за рахунок економічних лексичних одиниць – скорочень. Важливу роль тут відіграє «принцип найменшого зусилля», іншими словами «закон економії мовних засобів»:

(14) *John McDonnell is the former shadow chancellor and Labour MP for Hayes and Harlington* (BBB, URL).

У фрагменті під *MP* згадується Джон Макдонелл як колишній тіньовий канцлер і депутат від лейбористів від Хейса і Харлінгтона.

Існування в мові різних об'ємних конструкцій, що складаються з декількох частин, призводить до того, що людина намагається замінити дані одиниці меншими за обсягом конструкціями, що і відбивається в економічному використанні мовних засобів і усуненні надмірності інформації, зокрема при використанні скорочення *PhD*, що позначає ступінь доктора філософії:

(31) *Eddie subsequently studied physics at the Manchester Institute of Science and Technology, and was awarded a PhD* (EYO, URL).

На додаток до цього, можна простежити тенденцію, що охоплює перехід скорочень із групи засобів мови, які стилістично забарвлені, в групу слів, що є загальноновживаними.

Наступна функція скорочень являє собою експресивну, це особливо відображено в заголовках статей. Так, нами були виявлені скорочення в заголовках статей в *The Guardian*. Це свідчить про те, що дані одиниці були застосовані з метою залучення уваги читача за рахунок своєї помітності і стислості (*UN* – ООН):

(45) *UN secretary-general António Guterres has called for an end to the construction of new coal projects* (AIA, URL).

Таким чином, проаналізувавши в цілому 100 текстових фрагментів і виявивши в них 118 скорочень різного типу, можна зробити висновок про те, що такі одиниці поширені в газеті та медіапорталі *The Guardian*. Крім того, ми визначили певні закономірності функціонування скорочень. Проведене дослідження підкреслює важливе значення скорочень в англійському газетному дискурсі і демонструє актуальну тенденцію до раціоналізації мови та до економії мовних зусиль.

Висновки до розділу 2

1. Преса Великої Британії відіграє важливу роль у житті громадян цієї держави. При цьому відбувається диференціація тематичного змісту, що призводить до поділу преси на якісну і масову. Однак аббревіація як досліджуваний нами спосіб словотворення особливо є характерним для таблоїдного типу газет, яким є *The Guardian*.

2. Скорочення являють собою складне і багатогранне явище, характер функціонування яких значною мірою різняться. У кожній статті без винятку були виявлені скорочення, які можна класифікувати на певні типи. Загальнопоширеною є класифікація, що містить у собі наступні типи скорочень: ініціальні з літерним читанням (initialisms), ініціальні – як окремі слова (acronyms), усічення (shortenings) і стягнення (contractions).

3. У нашому дослідженні ми пропонуємо власну класифікацію, засновану на різних ознаках, виділених дослідниками. До першої групи відносимо ініціальні скорочення з літерним читанням. До другої групи було включено ініціальні скорочення, що являють собою окремі слова. Особливе місце серед цих лексичних одиниць займають стягнення. Відповідно до формальної ознаки в окрему групу входить апокопа. Крім того, також виділяємо скорочення, виражені одиницями усічення, словоскладання, а також змішані форми.

4. Дедалі більше поширення абрєвіатурного способу словотворення визначається мовними, соціальними, культурно-історичними, дискурсивними та комунікативними чинниками. Істотна схожість у типах побудови скорочень, в характері їх прагматики в сучасному англomовному газетному дискурсі дає підставу розглядати абрєвіацію як явище, що має багато в чому комунікативно-дискурсивну природу. Разом з тим власне лінгвістичні, внутрішньосистемні характеристики різноструктурних мов впливають на абрєвіатурні процеси, проте даний вплив не є визначальним.

РОЗДІЛ 3

ВІДТВОРЕННЯ СКОРОЧЕНЬ У ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ ГАЗЕТНОГО ДИСКУРСУ

3.1 Способи еквівалентного відтворення українською мовою скорочень у перекладах текстів англomовного газетного дискурсу. Для адекватного відтворення скорочень у перекладі медійного дискурсу необхідно не лише досконало володіти мовами оригіналу (англійською) та перекладу (українською). Потрібно також вміти майстерно виконувати різноманітні перекладацькі трансформації для того, щоб текст перекладу точніше передавав всю інформацію, що містить текст оригіналу, дотримуючись відповідних норм мови перекладу. Головне, на що, в першу чергу, варто звернути увагу, це на збереження стилістичних особливостей початкового тексту, незалежно від його жанру, що постає одним із найголовніших завдань будь-якого перекладу.

Прагнення до максимальної змістової і структурної близькості перекладу до оригіналу призводить до того, що еквівалентними виявляються не тільки тексти, що об'єднуються у процесі перекладу, але й окремі висловлювання в цих текстах, не тільки відповідні висловлювання, а й їхні складові одиниці, як, наприклад, скорочені слова [41: 27]. По-суті, переклад скорочень найчастіше здійснюється за допомогою еквівалентних відповідників.

Розглянемо детальніше способи еквівалентного відтворення англomовних скорочень у перекладі українською мовою на матеріалі фрагментів, відібраних нами з газети *The Guardian*.

Спочатку визначимося з поняттям еквіваленту. *Еквівалентом* слід вважати постійну рівнозначну відповідність, яка, як правило, не залежить від контексту [43: URL]. Випадки повної відповідності слів двох мов, тобто повного збігу їх лексичного значення у всьому обсязі, трапляються відносно рідко. До цієї групи належать такі лексико-семантичні розряди слів:

а) власні назви (антропоніми, топоніми), наприклад:

(10) *If you would like to see your dentist, it is advisable to contact them by phone or email to see if it is necessary for you to visit. For up-to-date advice on accessing dental care in the UK, see the NHS website (CVD, URL).* – Якщо ви хочете побачити свого стоматолога, бажано зв'язатися з ним по телефону або електронною поштою, щоб дізнатись, чи потрібен вам цей візит. Актуальні поради щодо доступу до стоматологічної допомоги у Великобританії дивіться на веб-сайті національної системи охорони здоров'я (НСОЗ).

У вищенаведеному фрагменті аббревіатура *UK* у ресурсах електронної мережі, а також у друкованих джерелах має певну кількість українськомовних відповідників: «Велика Британія», «Англія» тощо. У зв'язку з цим, перед перекладачем постає проблема відтворення у перекладі відповідної власної назви. У Словнику Мюллера *UK* або *U.K.* означає «Об'єднане королівство (Великої Британії та Північної Ірландії)» [37: 830]. На наш погляд, варто відтворити це скорочення саме як «Великобританія» з огляду на контекст повідомлення. Скорочення *NHS* також має перекладатися відповідним українським еквівалентним скороченням НСОЗ.

б) терміни (переважно політичні, медичні), наприклад:

(11) *Although they are assumed to be at high risk of contracting Covid-19, a recent study of nearly 2,200 US dentists found that fewer than 1% tested positive in June (CVD, URL).* – Незважаючи на те, що вони, як вважають, мають високий ризик заразитися коронавірусною хворобою Covid-19, недавнє дослідження, проведене майже 2200 американськими стоматологами, показало, що менше ніж 1% виявилися позитивними в червні.

Медичний скорочений термін *Covid-19* відтворюється відповідним еквівалентним сполученням «коронавірусна хвороба», тоді як ініціальна аббревіатура *US*, вжита перед ключовим іменником «стоматологи», перекладається прикметником «американські».

в) інші розряди слів, близькі за значенням до двох попередніх, наприклад:

(13) *“The truth is, cycling to work is in a different league from club cycling.”
Makeup and hair: Sarah Cherry. Clothes: My Gym Wardrobe. Photograph: Kellie*

French/The Guardian (FMC, URL). – «Правда в тому, що їздити на велосипеді на роботу це зовсім інше, ніж клубний велоспорт». Макіяж та зачіска: Сара Черрі. Одяг: Мій гардероб для спортзалу. Фотографія: Келлі Френч / The Guardian.

У поданому фрагменті скорочення *Gym – gymnasium* – вживається у значенні “a special building or room that has equipment for doing physical exercise” [LDCE: 723]. У тексті перекладу воно відтворюється повним словом «спортзал».

Слід розрізняти еквіваленти повні і часткові. Якщо відповідник охоплює значення англійського слова повністю, це повний еквівалент. Коли ж український відповідник є лише до одного з декількох значень англійського слова, це частковий еквівалент, наприклад:

(99) *Religious faith is a psychological prop for many a footballer, but Diego Maradona, who has died aged 60 after suffering a heart attack, took things further and came to believe in his own divinity* (DMO, URL). – Релігійна віра – це психологічна підтримка для багатьох футболістів, але Дієго Марадона, який помер у віці 60 років після серцевого нападу, пішов далі і повірив у власну божественність.

У цьому випадку за відсутності прямого еквіваленту можна обмежитися нейтральним варіантом, що передає загальне значення скороченої одиниці.

Проілюструємо функціонування та відтворення в перекладі за допомогою еквівалентного відповідника наступне слово:

(74) *More than 40% of the US Gen Z population watched sports content on Snapchat’s publisher platform, Discover, in August, it added* (SGU, URL). – Більше 40% населення США покоління Z переглядали вміст спортивних пропозицій на видавничій платформі Snapchat, Discover, у серпні, додав він.

Скорочення *Gen Z* змішаного типу, що складається з скороченого слова *Gen*, утвореного від лексеми *Generation* та літери *Z* використовується у медійному дискурсі задля позначення терміну, що застосовується для людей, які народилися між другою половиною 90-х та другою половиною 2000-х. У

перекладі відтворюється відповідним повним словом «покоління» за відсутності абrevіатури та запозиченої літери Z.

Варіантними відповідниками є такі переклади, коли англійському однозначному слову або одному певному значенню багатозначного слова відповідає у двомовному словнику декілька українських перекладів. Найбільш поширеним типом варіантних відповідників є часткові відповідники, тобто коли одному слову англійської мови відповідають два або більше слів в українській мові і навпаки. Наприклад:

(97) *The Dragon capsule arrived at 11.01pm ET after a 27-hour, completely automated flight from Nasa's Kennedy Space Center in Florida* (SDC, URL). – Капсула Dragon прибула о 23.01 за північноамериканським часом після 27-годинного, повністю автоматизованого польоту з космічного центру Кеннеді у штаті Флорида.

У фрагменті *ET* становить англomовне скорочення, що може означати: 1) позаземне життя (англ. Extraterrestrial life), 2) фільм «Інопланетянин» (англ. E.T. the Extra-Terrestrial) та похідні (гра, саундтрек), 3) перенос електрона (англ. Electron transfer), 4) етильна група (англ. Ethyl group, Et.), 5) додатковий час (у спорті) (англ. Extra time), 6) північноамериканський східний час (англ. Eastern Time Zone) [ADAS: 78] тощо. З урахуванням особливостей контексту ми обрали шостий варіант перекладу.

Зазначимо, що використання аналогій нерозривно пов'язане з аналізом структури скорочень. У цьому випадку використовується допоміжний метод, який зможе забезпечити лише приблизне розуміння значення скорочення. До того ж, трапляються випадки збігу форми скорочення з будь-яким іншим словом, що має власне значення. Це вказує на переклад скорочення на загальних підставах (неначе за відсутності цієї омонімії).

Навмисний збіг форм, або випадковість використовуються автором статті з певною стилістичною метою. Наприклад, якщо розшифрування скорочення в перекладі навмисно збігається з загальномовним словом, або за наявності так званих «жартівливих розшифрувань» і т. п. [40: 78]. Виключно важким, а в

деяких випадках нездійсненним вважається перенесення так званого каламбуру з вихідної мови на мову перекладу. Для прикладу візьмемо такі аббревіатури: Am. NASA – Never a straight answer – «той, що ніколи не дає прямої відповіді»:

(54) *In this episode of Deep Space NASA may be willing to talk about the things that they are hiding but will never give a straight answer* (НСУ, URL). – У цьому епізоді «Космосу» НАСА може бути готовою поговорити про те, що вони приховують, але ніколи не дасть прямої відповіді.

Дане скорочення має й інше загальновідоме значення «Національне управління з авіації і дослідженню космічного простору» (*National Aeronautics and Space Administration*), що без змін переноситься у французьку та німецьку мови, а також транскрибується, напр., в болгарській мові. Таким чином, перенести каламбур можна, створивши жартівливу фразу з чотирьох слів (що починаються літерами Н, А, С і А). У залежності від контексту і поставленого стилістичного завдання можна вдатися до інших рішень: наприклад, надати в перекладі комічного сенсу, який не буде відповідати справжньому «Національна абсолютно сміхотворна адміністрація».

Іноді автори вдаються до створення загальнолексичних одиниць або створюють від них інші, можливо навіть просторічні, а іноді й слова, які не існують в мові [58: 22]. Як приклад, візьмемо наступний фрагмент тексту з газетної статті:

(49) *Caterpillar machinery or CAT is used in the construction, road-building, mining, forestry, energy, transportation, and material-handling industries* (НСУ, URL). – Машини американської компанії Caterpillar використовуються в будівельній, дорожньо-будівельній, гірничодобувній, лісовій, енергетичній, транспортній та матеріально-технічній галузях.

Приклад, який би відповідав даним вимогам, можна знайти у В.В.Борисова [7: 65]: CAT – скорочення від caterpillar «гусеничний трактор» форма скорочення збігається з повною формою слова зі значенням «кішка».

У даному випадку труднощі при перекладі скорочень будуть полягати в тому, що доведеться не тільки знайти відповідні за стилем заміни, що вже саме

по собі зробити досить важко, але й за розпізнаванням скорочення, що ховається за сленгізмом, тому що в жодному словнику не можна знайти необхідного значення. Знаходження повноцінного стилістичного відповідника залежить переважно від узусу, тобто вживаності скорочення і відповідно його еквівалента на мові перекладу, за певної ситуації.

Скорочення, вжиті автором статті автоматично внаслідок загальноприйнятого узусу, які не приховують в собі ніяких підтекстів і додаткової інформації або колориту, становили б для читача перекладу непотрібну проблему і в багатьох випадках були б більш прийнятні в розшифрованій формі [52: 127]. Варто також мати на увазі, що скорочення застарівають, як і реалії і терміни, які вони позначають. Застарілі реалії і терміни часто зберігаються в мові, і переходять іноді в категорію «рідкісних слів», залишаючись повнозначними елементами внутрішньомовного або історичного колориту. Що стосується в цьому випадки скорочень, то вони виходять з ужитку взагалі. Якщо деякі з них все ж де-небудь вживаються, то залишаються елементом екзотики і зазвичай потребують пояснення або розшифрування для читачів.

Описана вище класифікація методів перекладу скорочень є доволі умовною. Варто зазначити, що аналіз контексту становить необхідну умову для розуміння будь-якого тексту мовою оригіналу. Метод аналогії вимагає аналізу структури речення і т.д. У зв'язку з цим, на практиці фахівці застосовують комбінацію з декількох зазначених методів. Досвідчений перекладач сам виявляє специфічні для певних текстів моделі скорочень, які дозволять йому надалі легко орієнтуватися в значеннях нових скорочень, побудованих за подібними моделями [8: 44].

Згідно досліджуваного матеріалу, можна виділити наступні способи перекладу газетних скорочень з англійської мови на українську [41: 62]:

1) ініціальні аббревіатури перекладають запозиченням і передачею еквівалентним українським скороченням:

(56) “*As secretary general I will strive to make the OECD a place that inspires collaboration and action in support of a sustainable future*” (МСТ, URL). – «Як генеральний секретар я буду прагнути зробити Організацію економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) місцем, яке надихає на співпрацю та дії на підтримку стійкого майбутнього».

У фрагменті англомовне скорочення *OECD* відтворено українською мовою відповідним еквівалентним скороченням ОЕСР у поєднанні з розшифруванням повної назви.

2) графічні абрєвіатури перекладають запозиченням англійського скорочення, а також передачею еквівалентним українським скороченням:

(47) *Analysts at the consultancy firm Cornwall Energy said earlier this year that there could be projects totalling 13GW ready to vie for a contract in the next auction* (UKG, URL). – Аналітики консалтингової фірми Cornwall Energy раніше в цьому році заявляли, що можуть бути проекти загальною потужністю 13 ГВт, готові претендувати на контракт на наступному аукціоні.

У фрагменті одиницю потужності електричного струму *GW* передаємо еквівалентною українською абрєвіатурою ГВт (гігаватт).

3) частково скорочені слова передаються запозиченням англійського скорочення, транслітерацією та/або еквівалентним українським скороченням:

(1) *Iranian state media said they had engineered an “exchange” for Moore-Gilbert, whom they painted as a spy with links to MI6 and Israel’s “military intelligence service” and who had travelled to countries across the Middle East, Europe and west Asia at the behest of governments she was working for* (ARC, URL). – Іранські державні засоби масової інформації заявили, що організували «обмін» на Кайлі Мур-Гілберт, яку зобразили шпигункою із посиланням на МІ-6 та ізраїльську «службу військової розвідки». За їх словами, жінка подорожувала країнами Близького Сходу, Європи та Західної Азії за вказівкою урядів, на які вона працювала.

У фрагменті скорочене слово *media* перекладається відповідним українським еквівалентом, тоді як *MI6* переноситься повністю у текст

перекладу, тобто запозичується (оскільки пояснення є вже у самому тексті оригіналу).

4) змішані і слогові скорочення перекладають запозиченням:

(4) *Vice's story on Tuesday said that the announcement of Peterson's forthcoming *Beyond Order: 12 More Rules for Life*, a follow-up to his global bestseller *12 Rules for Life*, prompted "several" staff at Penguin Random House Canada (PRH Canada) to confront management (SJP, URL).* – Розповідь віцепрезидента у вівторок засвідчила, що повідомлення про майбутній проект «За межами порядку: 12 правил життя», продовження його світового бестселера «12 правил життя. Як перемогти хаос», спонукало «кількох» співробітників Penguin Random House Canada (PRH Canada) протистояти керівництву.

Виявлені особливості перекладу скорочених лексичних одиниць можуть бути використані практикуючим перекладачем при передачі скорочень, відібраних із газетних текстів The Guardian.

З усього можна зробити висновок, що при перекладі скорочень доцільним є використання еквівалентних відповідників за наявності їх у мові перекладу. Якщо говорити про перекладацьку еквівалентність, то під цим поняттям слід розуміти максимально можливий лінгвістичний ступінь збереження змісту оригіналу в перекладі. Еквівалентні відповідники відіграють надзвичайно важливу роль у процесі перекладу. Саме ці лексеми, як перекладацькі одиниці, найперше увиразнюються у свідомості перекладача і служать основою при виконанні перекладу, і вже спираючись на них, перекладач здійснює подальший перекладацький процес.

Часто при передачі англomовних скорочень українською мовою ми вдавалися до низки перетворень різного характеру. Одним з ефективних видів згадуваних способів перекладу скорочених слів є варіантні відповідники. Вони використовуються у випадках, коли одній лексемі мови джерела стаття двомовного словника пропонує декілька варіантів перекладу, і перекладачу доводиться вибирати один із них. Варіантні відповідники є множинними, тобто, реалізуються у декількох способах перекладу даної одиниці мови джерела. До

того ж, вибір одного з варіантів продиктовується контекстом. Майстерність перекладача полягає саме в здатності знайти ряд відповідників даній одиниці оригіналу і вибрати варіант, що найбільш підходить за даним контекстом.

Нерідко нам доводилося здійснювати вибір оптимального відповідника, детально вивчаючи ширший контекст, беручи до уваги умови написання тексту, позицію автора оригінального повідомлення тощо. Є очевидним, що перекладач повинен постійно використовувати фонові знання, творчий досвід, майстерність та ерудицію. Часто контекст змушує відмовлятися від вибору одного з варіантних відповідників. У цьому випадку, доводиться шукати новий варіант перекладу, тобто контекстуальну заміну (коли у зв'язку з особливостями конкретного контексту перекладач відмовляється від використання існуючого лексичного відповідника та підбирає варіант перекладу, що підходить лише до конкретного випадку). Маємо підкреслити, що контекстуальні відповідники використовують як винятковий спосіб перекладу одиниці оригіналу, придатний тільки в даному контексті. Причому жодний словник не фіксує контекстуальних відповідників, адже вони є наслідком творчого пошуку перекладача.

3.2 Застосування перекладацьких трансформації для збереження прагматичних функцій скорочень у перекладі текстів англомовного дискурсу. Лексичні трансформації поділяються на формальні (умовно-звукова транскрипція, графічна транслітерація, калькування) та лексико-семантичні, що включають конкретизацію, генералізацію й модуляцію. Трансформація – це відтворення змісту мовної одиниці іншомовного тексту засобами мови, якою здійснюється переклад. Трансформації може піддаватися мовний знак будь-якого рівня – лексичного, морфологічного та синтаксичного [45: URL]. Розглянемо детальніше вищенаведену класифікацію лексичних трансформацій.

Транскодування становить лексико-формальний вид перекладацьких трансформацій, під яким розуміють поєднання транскрипції і транслітерації. Так, під «транскрипцією» розуміють відтворення звукової форми назви мови

оригіналу у назві мови перекладу [88: URL]. На письмі звукова форма мовного знака (слова) мови оригіналу відтворюється засобами графіки мови перекладу. При цьому іншомовні слова записуються засобами національного алфавіту, який передає звукову вартість, вимову літер іншомовного алфавіту. Транскрипція – це відтворення на рівні фонем:

(81) *Vaxart, a San Francisco-based biotechnology company, is testing a tablet-form Covid-19 vaccine to tackle storage temperature problems, which affect even rich countries like the US, said founder Sean Tucker (SRF, URL).* – Vaxart, компанія з біотехнологій, що базується в Сан-Франциско, тестує вакцину Covid-19 у формі таблетки для вирішення проблем з температурою зберігання, які зачіпають навіть багаті країни, такі як США, заявив засновник Шон Такер.

У фрагменті скорочення-складне слово *biotechnology* утворене від грец. Βίος «життя», що є префіксом і позначає те, що відноситься до життя (напр., біогенез) або відповідний за значенням слову «біологічний» (напр., біокаталіз) [OED: 265] та повної форми слова. У перекладі відтворюється за допомогою транскодування.

Під «транслітерацією» розуміється побуквенне (політерне) відтворення назв літер однієї системи письма назвами літер іншої системи письма [81: 127]. При транслітерації латиниці на кирилицю латинські літери передаються відповідно до вимови їх у латинській мові. Розглянемо способи відтворення реалій за допомогою транскрипції і транслітерації:

(69) *He said millennials were happily embracing new technologies – although he himself has not bought much bitcoin or other cryptocurrencies (BPR, URL).* – Він сказав, що тисячоліття з радістю приймають нові технології – хоча сам він не купував багато біткоїнів або інших криптовалют.

У фрагменті вжито скорочення *bitcoin* або *біткоїн* на позначення електронної валюти. Для скорочення замість слова «bitcoin» часто пишуть аббревіатуру латинськими буквами BTC або варіант ХВТ. Як бачимо, у газетному тексті цільової мови застосовано спосіб транскодування (хоча також

може бути використаний метод запозичення іноземного скорочення *bitcoin* із збереженням латинського написання).

Під «калькуванням» розуміють передачу мовного знака мови першотвору шляхом відтворення морфемної будови слова або послівного порядку у словосполученні [65: 90]. Наприклад:

(71) *Jones, who runs Tudor Investment Corp, has been recommending the cryptocurrency to his clients as a hedge against inflation, with the US Federal Reserve expected to keep interest rates at zero* (BPR, URL). – Джонс, який керує Tudor Investment Corp (інвестиційною корпорацією Tudor), рекомендував криптовалюту своїм клієнтам як захист від інфляції, а Федеральний резерв США, як очікується, підтримуватиме процентні ставки на нулі.

У фрагменті дослівний переклад або часткове калькування англomовного скорочення *інвестиційною корпорацією* поєднується із запозиченням англomовної власної назви *Tudor* із латинським написанням.

Перекладачі часто вдаються до узагальнення через те, що важче знайти відповідник до конкретного об'єкта, ніж до загального. Конкретний об'єкт – це реалія, суть якої не завжди одразу зрозуміла. Потрібно докласти зусиль, щоб з'ясувати для себе, що це за реалія, по-друге, який відповідник варто знайти для цього. Відтак, генералізація становить спосіб, за якого видова назва перекладається родовою назвою. Інакше кажучи, спосіб генералізації застосовується тоді, коли характер предметної реалії не становить інтересу для реципієнта, або коли перекладач неспроможний розкрити цей характер [45: URL]. Наприклад:

(62) *A road user tax could make sense, he said, but should be accompanied by other measures that made buying clean cars more attractive, such as removing or reducing registration costs, stamp duty, GST and road tolls* (VEV, URL). – За його словами, податок з дорожнього руху може мати сенс, але він повинен супроводжуватися іншими заходами, які роблять покупку екологічно чистих автомобілів більш привабливою, наприклад, скасування або зменшення витрат на реєстрацію, гербовий збір, мита та дорожні збори.

З вищенаведеного прикладу видно, що скорочення *GST – Goods and Services Tax*, зазвичай вживане у значенні «податок на товари і послуги» (перекладено з англійської мови як непрямий податок, який використовується в Індії на постачання товарів та послуг), у медійному мовленні набуває додаткових конотацій і отримує більш широке значення «мити», виражаючи тим самим загальне поняття.

Прийом генералізації протилежний прийому конкретизації, оскільки генералізація становить розширення обсягу поняття. Іншими словами, замість слова з конкретним значенням мови оригіналу перекладач підбирає слово з більш загальним значенням у мові перекладу:

(65) *A reduction in VAT on the repair of electrical and electronic products, as takes place in other countries* (AAA, URL). – Зниження податку на ремонт електричних та електронних виробів, як це відбувається в інших країнах.

У фрагменті англійської мови скорочення *VAT* “a value-added tax” означає економічний термін «податок на додану вартість» або ПДВ і є непрямим податком, який входить в ціну товарів та сплачується покупцем, але його облік та перерахування до державного бюджету здійснює продавець. У тексті мови перекладу вжито розширене значення цього терміна, тобто коли міра інформаційної упорядкованості вихідного скорочення *VAT* є вищою за міру упорядкованості відповідної їй за змістом одиниці в українській мові і полягає в заміні видового поняття родовим «податок».

Далі розглянемо спосіб перекладу, протилежний до генералізації – конкретизацію. До конкретизації вдаються тоді, коли у мові друготвору немає узагальненого поняття, вжитого у мові першотвору [45: URL]. Наприклад:

(46) *Kwarteng credited the government’s support contracts, known as Contracts for Difference (CfDs) for making the UK “a world leader in clean energy” and added that the next CfD auction would “put us firmly on the path towards building a new, green industrial revolution”* (UKG, URL). – Квартенг зарахував урядові контракти на підтримку, відомі як «Контракти на різницю цін» (CFD), за те, що вони зробили Великобританію «світовим лідером у галузі чистої

енергетики», і додав, що наступний аукціон CFD «міцно поставить нас на шлях розбудови нової, зеленої промислової революції».

Вживання у перекладі конкретизованого «контракти на різницю цін» замість «контракти на різницю» додає більш професійного спеціалізованого звучання усьому повідомленню. Крім того, у тексті перекладу застосовано також запозичення англомовного скорочення латинськими літерами.

Слід додати, що конкретизація виникає залежно від точки зору, позиції, якої дотримується перекладач. Під цим поняттям розуміють заміну слова або словосполучення вихідної мови з більш широким предметно-логічним значенням словом або словосполученням мови перекладу з більш вузьким значенням [61: URL]. У результаті застосування подібної трансформації створений відповідник і вихідна лексична одиниця перебувають у логічних відношеннях включення. Інакше кажучи, як вже згадувалось вище, одиниця вихідної мови виражає родове поняття, а одиниця мови перекладу – видове поняття:

(58) *Cormann is using an RAAF aircraft to travel around Europe – at a rate likely to be about \$4,300 an hour – and has been given a support team of about eight staff* (MCT, URL). – Корманн використовує літак Королівських ВПС Австралії (RAAF) для подорожей по Європі – у розмірі, що, ймовірно, складатиме близько 4300 доларів на годину, – і йому було надано групу підтримки, яка налічує близько восьми співробітників.

У перекладі термінологічне сполучення *RAAF aircraft*, що складається зі скороченого і повного слів, зазнає переформатування, тобто, по-перше, відбувається перестановка компонентів складної термінологічної одиниці «літак Королівських ВПС Австралії»; по-друге, уточнюється значення відповідного скорочення *RAAF*, не зафіксованого у словнику, що є вужчим за значенням та контекстуально обумовленим. До того ж, у дужках в українській мові залишається запозичена англомовна назва латинськими літерами.

Смисловий розвиток або модуляція ґрунтується на категорії перехресування: частина обсягу одного поняття входить в обсяг іншого

поняття, і, у свою чергу, частина обсягу другого поняття входить до обсягу першого поняття. Суть цього прийому полягає в поглибленому смислового тлумаченні тієї чи іншої лексичної одиниці або словосполучення [45: URL]. До смислового розвитку належать усі метафоричні й метонімічні заміни:

(76) *Snapchat's AI-powered lenses have regularly gone viral in their own right, and a filter that turned users into Japanese Anime characters is its most recent success – though many of the most successful videos were made in Snapchat then posted to TikTok* (SGU, URL). – Лінзи з екологічно чистого продукту від Snapchat, регулярно стають вірусними, і фільтр, який перетворив користувачів на японських персонажів аніме, є останнім його успіхом – хоча багато найуспішніших відео були зроблені в Snapchat, а потім опубліковані на TikTok.

У фрагменті термінологічний вираз *AI-powered lenses* ґрунтується на метонімічному переносі, тобто на зв'язку логіко-причинних відношень скороченої і повної форми слів у складі складного терміну і відтворюється за допомогою відповідної форми «з екологічно чистого продукту» (замість “all natural”: склад – якість).

Розглянемо наступний приклад смислового розвитку, що застосовувався нами при перекладі скорочень:

(6) *“Also, there are only four of us and you don't eat cake.” Improbably, RBG (Ruth Bader Ginsburg) was my high point... Things got far worse* (RCM, URL). – «Крім того, нас лише четверо, і ви не їсте торти». Неймовірно, торт «Рут Бейдер Гінзбург» був моєю найвищою мрією ... Все сталося набагато гірше.

У фрагменті тексту перекладу застосовано модуляцію з додаванням лексеми «торт» поряд з транскодованою власною назвою «Рут Бейдер Гінзбург». Мова йде про американську правницю, суддю Верховного суду США, що загалом становить американський культурний символ фемінізму. Відтак у перекладі об'єкт змінюється на суб'єкт або предмет.

Отже, аналіз дослідження показав, що у сучасному перекладознавстві існують різні класифікації перекладацької еквівалентності скорочених слів. Відтак у нашій роботі будемо розглядати окрім лексичних, ще й лексико-

граматичні та граматичні види перекладацьких трансформацій, що застосовуються при перекладі скорочень з англійської мови на українську. При цьому слід наголосити, що їхнє розмежування є умовним, адже у контексті межі між трансформаціями завжди розмиті.

Лексико-граматичні заміни передбачають конверсивну трансформацію та описово-перифрастичний переклад. До поданих перекладацьких трансформацій належить також компенсація як спосіб перекладу одиниць оригінального тексту іншими вихідними засобами без збереження первинного місця в оригіналі.

Під компресією у перекладознавстві розуміють зменшення кількості мовних знаків у вислові друготвору порівняно з кількістю мовних знаків вислову першотвору [62: 65]:

(61) *The Andrews government plans to impose a 2.5c a kilometre charge on electric vehicles (EVs) and a 2c/km charge on plug-in hybrid cars from July* (VEV, URL). – Уряд Ендрюса планує з липня вводити заряд на електричні транспортні засоби або електромобілі в розмірі 2,5 с за кілометр і 2 с/км на гібридні автомобілі, що підключаються.

У вищенаведеному прикладі, скорочення *Evs* у перекладі українською трансформується у «електромобілі», а не електричні транспортні засоби. Ми вважаємо, що слід уникати вживання зайвих слів, передаючи лише основну ідею, закладену у скороченій формі.

Під декомпресією розуміють збільшення кількості мовних знаків у висловленні мови перекладу порівняно з кількістю мовних знаків у висловленні першотвору [57: 162]:

(68) *“But do I think it is a durable mechanism that could replace gold to a large extent? Yeah, I do, because it’s so much more functional than passing a bar of gold around,” he told CNBC’s Squawk Box* (BPR, URL). – «Але чи думаю, що це довговічний механізм, який може значною мірою замінити золото? Так, так, бо це набагато функціональніше, ніж пропускання злитка золота», — сказав він у коментарі американській телепрограмі ділових новин Squawk Box на каналі CNBC.

Як бачимо, англійське скорочення *CNBC's* у перекладі відтворено за допомогою більш розгорнутого сполучення, при цьому метонімічність втрачається.

Під компенсацією розуміють вилучення інформації в одному місці тексту першотвору й заміну її на іншому місці друготвору [49: 163]. Це свого роду переміщення, наприклад:

(5) *In the dregs of this year, in phoney lockdown, watching endless baking shows with little else to do, I thought trying the GBBO (the Great British Bake Off) showstoppers would be fun* (RCM, URL). – У круговерті життя, під час фіктивного карантину, дивлячись нескінченні пекарські шоу, від нічого робити, я вирішив узяти участь зі своїм коронним номером у «Великому пекарському турнірі Британії».

У цьому прикладі скорочення *GBBO* – *the Great British Bake Off* – відтворюється компенсаторно за допомогою вилучення прикметника *Great* (що належить до Британії) в одному місці і заміну його в іншому місці (слугує означальним словом до лексеми «турнір (пекарів)»).

Як бачимо, компенсація становить такий спосіб перекладу, за якого смислові елементи, втрачені під час перекладу одиниці вихідної мови в оригіналі, передаються у вихідному тексті іншим засобом. Таким чином, відновлюється втрачений смисл, при цьому зміст оригіналу відтворюється з більшою повнотою.

Експлікація або описовий переклад також належить до лексико-граматичних трансформацій, коли лексична одиниця вихідної мови замінюється словосполученням, що експлікує її значення, тобто таким, яке дає більш-менш повне пояснення чи визначення даного значення мовою перекладу [56: 42]. Наприклад:

(57) *Labor has supported Cormann's nomination for the position, but on Wednesday the party's Senate leader Penny Wong told the ABC if the former finance minister was ultimately knocked back by selectors, ...* (MCT, URL). – Лейбористська партія підтримала кандидатуру Кормана на цю посаду, але в

середу лідер сенату партії Пенні Вонг заявила Австралійській телерадіомовній корпорації ABC, якщо колишнього міністра фінансів в кінцевому підсумку відкинули селектори ...

У поданому фрагменті англійське скорочення *the ABC*, що має аналог в англійській мові «абетка», у відповідному контексті відтворюється описово «Австралійська телерадіомовна корпорація» із запозиченням англійської аббревіатури *ABC*, записаної латинськими літерами.

Лексико-граматичні трансформації, розглянуті нами, представлені компенсаторними прийомами, які застосовуються у тексті поряд із замінами, додаванням або вилученням. У зв'язку з цим, граматичні трансформації становлять перетворення формальної структури висловлення відповідно до норм мови перекладу при незмінному наборі сем, що входять до її складу. Умовно граматичні трансформації можна поділити на чотири види: перестановки, заміни, додавання та вилучення.

Перестановки, тобто перебудова чи зміна структури речення, мають цілу низку причин. Закріплений порядок слів англійського речення зазвичай носить ієрархічний характер [55: 127]. Цей вид перетворення стає центром повідомлення і при перекладі виноситься у центр речення:

(89) *Then we talked for ages about his stance and gait, the way his rolling shoulders gave him a beautiful wildness, but also made him look a little bit like a CGI terror robot from *The Maze Runner*, and how his stocky, slightly bowed legs were reminiscent of a young *Dennis Waterman* (НСУ, URL). – Потім ми довго говорили про його стійку і ходу, те, як його ковзаючі плечі надають йому чарівної дикості, але також змушують його виглядати трохи схожим на страшного робота CGI з фільму *The Maze Runner* (Той, що біжить лабіринтом), і про те, як нагадують його кремезні, трохи зігнуті ноги молодого Денніса Вотермена.*

У цьому випадку спостерігаємо перестановку слів у складному термінологічному сполученні *CGI terror robot* професійного спрямування, що пов'язано з нормами англійської та української мов. Українською мовою цей

термін також перекладається складним терміном, у якому зберігається іншомовна абrevіатура.

Варто наголосити, що перестановки в чистому вигляді трапляються не досить часто, поєднуючись з іншими видами граматичних трансформацій, найчастіше із замінами. Наприклад:

(91) *Seeing the bright colours and pleasing shapes of the mobile phone holders, key rings and bath steps available from Arthr, it's no surprise that the design team is led by an ex-Lego designer (DNN, URL).* – Побачивши яскраві кольори та приємні форми власників мобільних телефонів, брелоків для ключів та сходів для ванни, доступних від Arthr, не дивно, що команду дизайнерів очолює колишній дизайнер дитячого конструктора.

Скорочення *ex-Lego* у складі атрибутивного виразу *ex-Lego designer* відтворено як «колишній дизайнер дитячого конструктора», що знову ж таки відповідає нормам української мови, тоді як в англійській мові скорочення *ex-Lego* повинно займати початкову по відношенню до іменника *designer* позицію.

Зазначимо, що заміни виникають зазвичай через відсутність тої чи іншої конструкції у мові перекладу, розбіжність у вживанні відповідних форм, а також має лексичні причини. До них належать: різне слововживання, норми сполучуваності в англійській та українській мовах, відсутність частин мови з відповідним значенням [45: URL]. Наприклад:

(98) *By now in a precarious physical and psychological state, after a 15-month ban from football he spent a year playing for Sevilla FC in Spain before returning to Argentina, where first Newell's Old Boys and then Boca Juniors handed him much needed lifelines (DMO, URL).* – На сьогоднішній день у нестабільному фізичному та психологічному стані, після 15-місячної заборони футболу він провів рік, граючи за футбольний клуб «Севілья» в Іспанії, перш ніж повернутися в Аргентину, де спочатку «Ньюеллз Олд Бойз», а потім «Бока Хуніорс» передали йому вкрай необхідну допомогу.

У даному випадку заміна відбувається на рівні морфології, де скорочення *FC* відтворено українською словосполученням «футбольний клуб».

Потрібно додати, що граматичні і лексичні трансформації, нерідко потребують внесення додаткових слів або, навпаки, вилучення якихось елементів. Тому вилучення або додавання часто поєднуються з іншими видами граматичних трансформацій. Відсутність відповідного слова або його лексико-семантичного варіанту також є причиною введення **додаткових слів** при перекладі:

(93) *In my role at Ordnance Survey (OS), I want to help more people to get outside more often* (UMC, URL). – Своєю участю у Національному агентстві картографування Ordnance Survey (OS) я хочу допомогти більшій кількості людей частіше виходити на вулицю.

У фрагменті скорочення *OS – Ordnance Survey* становить аббревіатуру, що не часто вживається у медійному дискурсі, а тому потребує більш детального розшифрування «Національне агентство картографування».

Вилучення часто має місце тоді, коли окреме слово або словосполучення може видатися зайвим із точки зору його смислового значення [58: 22], наприклад:

(78) *Then there were the early morning prosperity preachers. Most days, Jake would suffer a cold sweat between 5am and 7am* (IAJH, URL). – Потім були ранні ранкові проповідники процвітання. Більшість днів Джейк відчував холодний піт між 5 та 7 ранку.

При перекладі з англійської графічні скорочення *5am and 7am* вилучаються, замінюючись на лексеми, виражені іменником «ранок» .

Таким чином, ми бачимо, що при перекладі англомовних скорочень, відібраних з газети *The Guardian*, в основному слід дотримуватися двох напрямків. З одного боку, слід намагатися відшукати аналогічний відповідник, що має приблизно однакову експресивність. З іншого боку, потрібно підібрати найбільш близький за конотативним забарвленням відповідник з літературного пласту мови. Велику значущість при цьому відіграють фонові знання про скорочення, тобто інформація про ситуацію використання відповідного скороченого слова. Подібна інформація, на жаль, неповно відображається у

сучасних двомовних словниках. Усе це певною мірою утруднює роботу професійних перекладачів і призводить до помилок при перекладі скорочених форм англomовних термінів або реалій. Відтак, вважаємо, що проблема перекладу скорочень з англійської мови на українську у медійному дискурсі є недостатньо дослідженою і може стати основою подальших досліджень у галузі перекладу цього виду дискурсу.

Висновки до розділу 3

1. При перекладі скорочень доцільним є використання еквівалентних відповідників за наявності їх у мові перекладу. Часто при передачі англomовних скорочень українською мовою перекладачі вдаються до низки перетворень різного характеру. Одним з ефективних видів способів перекладу скорочених слів є варіантні відповідники. Вони використовуються у випадках, коли одній лексемі мови джерела двомовний словник пропонує декілька варіантів перекладу, і перекладачу доводиться вибирати один із них. Майстерність перекладача полягає в здатності знайти ряд відповідників даній одиниці оригіналу і вибрати варіант, що найбільш підходить за контекстом. Маємо підкреслити, що контекстуальні відповідники використовують як винятковий спосіб перекладу одиниці оригіналу, придатний тільки в даному контексті. Причому жодний словник не фіксує контекстуальних відповідників, адже вони є наслідком творчого пошуку перекладача.

2. Згідно досліджуваного матеріалу, можна виділити наступні способи перекладу газетних скорочень з англійської мови на українську: ініціальні абрєвіатури перекладають запозиченням і передачею еквівалентним українським скороченням; графічні абрєвіатури перекладають запозиченням англійського скорочення, а також передачею еквівалентним українським скороченням; частково скорочені слова передаються запозиченням англійського скорочення, транслітерацією та/або еквівалентним українським скороченням; змішані і слогові скорочення перекладають запозиченням.

3. Перекладаючи англомовні газетні скорочення українською мовою, нами також були застосовані різні види перекладацьких трансформацій, що являють собою відтворення змісту мовної одиниці іншомовного тексту засобами мови, якою здійснюється переклад. Так, лексичні трансформації поділяють на формальні (транскодування і калькування) та лексико-семантичні, що включають конкретизацію, генералізацію й модуляцію. Лексико-граматичні трансформації скорочень передбачають компенсацію, описовий переклад, компресію та декомпресію. Лексико-граматичні трансформації, розглянуті нами при перекладі скорочень, представлені перестановками, замінами, додаванням або вилученням.

ВИСНОВКИ

Скорочення – це одиниця мови, створена з окремих елементів звукової або графічної оболонки розгорнутої форми, з якою ця одиниця перебуває у певному лексико-семантичному зв'язку. Скорочення містять цілу низку екстралінгвістичних компонентів і адекватно сприймаються при їх гармонійному поєднанні. Перекладач повинен враховувати, що, нехтуючи цими компонентами, йому не вдасться ефективно перекласти скорочення.

До основних способів перекладу скорочень належать: переклад відповідним скороченням, переклад відповідною формою слова або словосполучення, транслітерація повної вихідної форми відповідного скорочення, транскрибування скорочення, створення нової української абрєвіатури та описовий переклад скорочення. Вибір того чи іншого способу чи прийому перекладу залежить від багатьох факторів.

Найчастіше в англомовних виданнях трапляються алфавітні скорочення, а метод перекладу становить переклад відповідним скороченням чи словосполученням. Ми прийшли до висновку, що для перекладу будь-якого типу скорочень необхідним є використання довідникових матеріалів (словників, інтернету), досконале знання екстралінгвістичних факторів, врахування контексту речення чи статті. Крім того, перекладач повинен мати базові знання в культурних, медичних, спортивних, політичних та економічних галузях для здійснення адекватного аналізу перекладацьких рішень. Говорячи про переклад англомовних медійних текстів, можна стверджувати, що недостатньо лише знати дві мови, щоб успішно здійснювати переклад з однієї мови на іншу. При роботі з медійними текстами перекладачеві необхідні знання різних закономірних відповідностей між конкретними парами мов. Тому потрібно вивчати мови в порівняльному аспекті.

Преса Великої Британії відіграє важливу роль у житті громадян цієї держави. При цьому відбувається диференціація тематичного змісту, що призводить до поділу преси на якісну і масову. Однак абрєвіація як

досліджуваний нами спосіб словотворення особливо є характерним для таблоїдного типу газет, яким є *The Guardian*. Скорочення являють собою складне і багатогранне явище, характер функціонування яких значною мірою різняться. У кожній статті без винятку були виявлені скорочення, які можна класифікувати на певні типи. Загальнопоширеною є класифікація, що містить у собі наступні типи скорочень: ініціальні з літерним читанням (initialisms), ініціальні – як окремі слова (acronyms), усічення (shortenings) і стягнення (contractions).

У нашому дослідженні ми пропонуємо власну класифікацію, засновану на різних ознаках, виділених дослідниками. До першої групи відносимо ініціальні скорочення з літерним читанням. До другої групи було включено ініціальні скорочення, що являють собою окремі слова. Особливе місце серед цих лексичних одиниць займають стягнення. Відповідно до формальної ознаки в окрему групу входить апокопа. Крім того, також виділяємо скорочення, виражені одиницями усічення, словоскладання, а також змішані форми.

Дедалі більше поширення абревіатурного способу словотворення визначається мовними, соціальними, культурно-історичними, дискурсивними та комунікативними чинниками. Істотна схожість у типах побудови скорочень, в характері їх прагматики в сучасному англomовному газетному дискурсі дає підставу розглядати абревіацію як явище, що має багато в чому комунікативно-дискурсивну природу. Разом з тим власне лінгвістичні, внутрішньосистемні характеристики різноструктурних мов впливають на абревіатурні процеси, проте даний вплив не є визначальним.

При перекладі скорочень доцільним є використання еквівалентних відповідників за наявності їх у мові перекладу. Часто при передачі англomовних скорочень українською мовою перекладачі вдаються до низки перетворень різного характеру. Одним з ефективних видів способів перекладу скорочених слів є варіантні відповідники. Вони використовуються у випадках, коли одній лексемі мови джерела двомовний словник пропонує декілька варіантів перекладу, і перекладачу доводиться вибирати один із них. Майстерність

перекладача полягає в здатності знайти ряд відповідників даній одиниці оригіналу і вибрати варіант, що найбільш підходить за контекстом. Маємо підкреслити, що контекстуальні відповідники використовують як винятковий спосіб перекладу одиниці оригіналу, придатний тільки в даному контексті. Причому жодний словник не фіксує контекстуальних відповідників, адже вони є наслідком творчого пошуку перекладача.

Згідно досліджуваного матеріалу, можна виділити наступні способи перекладу газетних скорочень з англійської мови на українську: ініціальні аббревіатури перекладають запозиченням і передачею еквівалентним українським скороченням; графічні аббревіатури перекладають запозиченням англійського скорочення, а також передачею еквівалентним українським скороченням; частково скорочені слова передаються запозиченням англійського скорочення, транслітерацією та/або еквівалентним українським скороченням; змішані і слогові скорочення перекладають запозиченням.

Перекладаючи англійські газетні скорочення українською мовою, нами також були застосовані різні види перекладацьких трансформацій, що являють собою відтворення змісту мовної одиниці іншомовного тексту засобами мови, якою здійснюється переклад. Так, лексичні трансформації поділяють на формальні (транскодування і калькування) та лексико-семантичні, що включають конкретизацію, генералізацію й модуляцію. Лексико-граматичні трансформації скорочень передбачають компенсацію, описовий переклад, компресію та декомпресію. Лексико-граматичні трансформації, розглянуті нами при перекладі скорочень, представлені перестановками, замінами, додаванням або вилученням.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка. Москва: Издательство литературы на иностранных языках, 2012. 351 с.
2. Антрушина Г. В. Английская лексикология. Москва: Высшая школа, 2001. 311 с.
3. Балишин С. И. О сокращениях в подъязыке медицины (на материале английского языка). Разновидности и жанры научной прозы. Лингвостилистические особенности. Москва, 2005. URL: <http://naukarus.com/osobennosti-perevoda-politicheskikh-abbreviatur-s-angliyskogo-yazyka-na-russkiy>.
4. Бархударов Л. С. Язык и перевод. Москва: Международные отношения, 2009. 235 с.
5. Борисов В. В. Акронимия в современном английском языке. *Иностранные языки в школе*. 2008. № 6. С. 62-66.
6. Борисов В. В. Аббревиация и акронимия: военные и научно-технические сокращения в иностранных языках / под ред. А. Д. Швейцера. Москва: Воениздат, 1999. URL: <https://www.booksite.ru/fulltext/borisov/index.htm>.
7. Вандриес Ж. Язык. Москва: Наука, 1997. 235 с.
8. Велика літера в складноскорочених назвах. *Український правотис*. Київ: Наукова думка, 2005. С. 57.
9. Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та українських мов : посібник для перекладацьких відділень вузів. Вінниця: Нова книга, 2003. 160 с.
10. Волинець Г. Аббревіатури в мові сучасної української преси. *Стиль і текст*. 2013. № 14. С. 159–165.
11. Гак В. Г. Книга типологии лингвистических номинаций. Языковая номинация. Общие вопросы. Москва: Наука, 2011. 230 с.
12. Гармаш О. Л. Запозичення як джерела збагачення словникового складу англійської мови. *Нова Філологія* : збірник наукових праць. Запоріжжя: ЗНУ, 2006. 217 с.

13. Гребнева Д. М., Чигина Н. В. Аббревиатурные процессы в английском языке. Международный научный журнал «Инновационная наука». 2016. № 11-2. С. 98–100. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/abbreviaturnye-protsessy-v-angliyskom>.
14. Елисеева В. Лексикология английского языка. Санкт-Петербург: СПбГУ, 2003. 360 с.
15. Зацный Ю. А. Новая общественно-политическая лексика и фразеология английского языка. Запорожье: ЗГУ-2000. 200 с.
16. Исмаилов С. И. Слова-реалии как объект лингвистики и теории перевода. *Вопросы теории и практики перевода*. Самарканд: СамГУ, 2004. 23–25 с.
17. Казакова Т. А. Практические основы перевода. English-Russian. Санкт-Петербург: «Союз», 2003. 320 с.
18. Каптюрова В. В. Сленг соціальних мереж та мікроблогів. *Лінгвістика XXI ст.: нові дослідження і перспективи*. 2012. № 6. С. 90–93.
19. Карабан В. І. Переклад англійської науковою і технічною літератури. Ч. 2 Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі. Вінниця: Нова книга, 2003. 390 с.
20. Карабан В. І., Мейс Дж. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову : навч. посіб.-довідник для студ. вищ.навч. закл. зі спец. «Переклад». Вінниця: Нова Книга, 2003. 608 с.
21. Квеселевич Д. І., Сасіна В. П. Практикум з лексикології сучасної англійської мови. Житомир: Полігр. центр Житомирського педуніверситету, 2000. 117 с.
22. Керимова А. М., Токарева М. В. Особенности аббревиации в современных англоязычных текстах экономической направленности. URL: <http://naukarus.com/osobennosti-abbreviatsii-v-sovremennyh-angloyazychnyh-tekstah-ekonomicheskoy-napravlennosti>.
23. Кириллова Н. Б. Медиакультура: от модерна к постмодерну. Москва: Академический проект, 2006. 356 с.

24. Кокорина С. В., Рыжова С. В., Филончик О. А. Особенности перевода политических аббревиатур с английского языка на русский. URL: <http://naukarus.com/osobennosti-perevoda-politicheskikh-abbreviatur-s-angliyskogo-yazyka-na-russkiy>.

25. Комиссаров В. Н., Коралов А. Л. Практикум по переводу с английского языка на русский. Москва: Высшая школа, 1990. 128 с.

26. Коровушкин В. П. Методика словообразовательного анализа субстандартной аббревиации (на материале английского и русского военного жаргона). *Единицы разных уровней в языке и речи*: межвуз. сб. науч. тр. Череповец, 1994. С. 58–86.

27. Коровушкин В. П. Сокращения в военном жаргоне англоязычных стран (XVII–XX вв.). Ч. I: Аббревиатурное словообразование в англоязычном военном жаргоне. Череповец, 1989. 218 с.

28. Корунец І. В. Порівняльна типологія англійської та українських мов. Вінниця: Нова Книга, 2003. 464 с.

29. Корунец І. В. Теорія і практика перекладу = Theory and practice of translation: аспектний переклад .підручник. Вінниця: Нова книга, 2003. 448 с.

30. Косарева О. Г. Аббревиатура как одно из средств экономии и экспрессии речи. *Иностранные языки в школе*. 2004. № 2. С. 85–89.

31. Кострубина С. А. Аббревиатуры английских и русских экономических терминов: контрастивный аспект. *Вестник Томского государственного университета*. 2017. № 418. С. 30–35.

32. Кукарина А. Д. Способи перекладу аббревіатур в англійському та українському медичному дискурсі : автореф. дис. канд. філ. наук: спец. 10.02.16 «Перекладознавство». Херсон, 2017. 24 с.

33. Кукарина А. Д. Способи перекладу структурних типів аббревіатур за графічним оформленням у медичному дискурсі. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. Вип. 3. С. 29–33.

34. Кулешова В. М. Введение в теорию и практику перевода научно-технической литературы. Минск: Бел. гос. ун-т, 2001. 59, 16 с.

35. Левицкая Т. Р., Фитерман А. М. Пособие по переводу с английского языка на русский. Москва: Высшая школа, 2016. 136 с.
36. Левицкая Т. Р., Фитерман А. М. Проблемы перевода. Москва: Международные отношения, 2013. 135 с.
37. Мечковская Н. Б. История языка и история коммуникации: от клинописи до Интернета. Москва: Флинта, 2009. 549 с.
38. Науразбаева Л. В. Аббревиация как способ словообразования в английском и русском языках. URL: <http://naukarus.com/abbreviatsiya-kak-sposob-slovoobrazovaniya-v-angliyskom-i-russkom-yazykah>.
39. Ніколенко А. Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика. Вінниця: Нова Книга, 2007. 528 с.
40. Полонский А. В. Медийный текст и его статус в современной культуре. URL: <http://journ.bsu.edu.ru/files/discourse2016.pdf> (дата звернення: 01.12.2020).
41. Полюжин М. М. Теорія і практика перекладу: навч. посіб. Київ: УМКВО, 1991. 96 с.
42. Потапов И. А. Сокращения в современном английском языке. Вопросы грамматики и лексикологии. Москва: Высшая школа, 1999. 342 с.
43. Пумпянский А. Л. Введение в практику перевода научной и технической литературы по английскому языку. Москва, 2004. С. 132–135.
44. Раевская Н. Н. Курс лексикологии английского языка. Киев: Высшая школа, 2012. 248 с.
45. Рибко Н. В. Translation of Abbreviations: URL: <http://ribko.vk.vntu.edu.ua/file/07517d14ce06b6aeeb9647411c680d28.pdf>.
46. Суперанская А. В. Общая терминология: Вопросы теории. Москва: Наука, 1989. 246 с.
47. Ткачева Л. Б. Основные закономерности английской терминологии. Томск: Изд-во Том. ун-та, 2008. 200 с.
48. Фёдоров А. В. Основы общей теории перевода: лингвистический очерк. Москва: Высшая Школа, 2013. 395 с.

49. Цвирко Е. И., Новикова Ю. А. Лексико-семантические особенности перевода акронимов в научно-технической литературе с английского на русский язык. *Язык, Культура, Общение*: материалы Международной научно-практической конференции «Международный фестиваль языков». Минск, 16 апреля 2011./ Белорус.гос.ун-т; редкол. : О. И. Уланович (отв.ред.). Минск: Изд. центр БГУ, 2011. С. 40–43.

50. Шаповалова Г. А. Аббревіація у мові засобів масової інформації. *Актуальні проблеми журналістики*. 2001. С. 81–85.

51. Шаповалова А. Т. Аббревиация и акронимия в лингвистике. Ростов-на-Дону, 2003. С. 80–84.

52. Шатохин М. Д., Смолина Л. В. Особенности перевода аббревиатур в научно-технических текстах. URL: <https://scienceforum.ru/2014/article/2014001856>.

53. Швейцер А. Д. Теория перевода. Москва: Наука, 2010. 234 с.

54. Эпштейн М. Н. Оценочность в лексической системе языка. *Язык современной публицистики*: учебное пособие. Москва, 2007. С. 28–47.

55. Яшнов П. А. Особенности перевода аббревиатур. Москва: Академия, 2005. 147 с.

56. Bradley H. The Making of English language. London: McMillan, 1997. 329 p.

57. Cannon G. Abbreviations and Acronyms in English Word-Formation. New York and Bern: Lang., 1989. 486 p.

58. Fischer R. Lexical change in present-day English: A corpus-based study of the motivation, institutionalization, and productivity of creative neologisms. Tübingen: G. Narr., 1998. 459 p.

59. Fletcher J., Christopher A. Journal of the Simplified Spelling Society: The use of abbreviated English by the fellows of Merton College. Oxford: Upton, 1988. 216 p.

60. Ginsburg R. S. A Course in Modern English Lexicology. London: VYSSAJA ŠKOLA, 1999. 269 p.

61. Jespersen O. Growth and Structure of the English Language. Heidelberg, 2009. 215 p.
62. Jung U. Elsevier's foreign-language teacher's dictionary of acronyms and abbreviations. Amsterdam: Elsevier, 2006. 137 p.
63. Lefevere A. Translation-History, Culture. New York: Routledge, USA, 2014. 182 p.
64. Mac-Arthur T. The Cult of Abbreviation. *English Today*. 2005. P. 37–42.
65. Maness J. The Power of Dots : Using Nonverbal Compensators in Chat Reference. Colorado: University of Colorado Press, 2007. 125 p.
66. Mario P. The story of the English Language. New York: New American Library, 2007. 430 p.
67. McCarthy M., F. O'Dell. English Vocabulary in Use. United Kingdom: Cambridge University Press, 2003. 315 p.
68. Mencken H. L. The American Language. New York: Knopf, 2009. 81 p.
69. Net Lingua. Internet language : Smilies – what is a smiley? URL: http://www.fun-with-words.com/net_explain.html
70. New Hart's Rules: The handbook of style for writers and editors. Oxford University Press, 2005. 432 p.
71. Nide E. A. Towards a Science of Translating. Leiden: E. J. Brill. 2011. 331 p.
72. Partridge E. English Today and Yesterday. London: Routledge and Kegan Paul Ltd, 1995. 496 p.
73. Pavlova O. S. Facebook in English language learning. *Вісник ЛНУ*. 2010. № 20 (207). ч. 1. С. 78–87.
74. Robinson D. What is Translation, Centrifugal Theories Critical Interventions: Kent State University Press, 1997. 222 p.
75. Rosman A., Paula G. Translating Cultures: Perspectives on Translation and Anthropology. USA, 2003. 289 p.
76. Savory Th. The Art of Translation. Boston: The Writers, 2012. 191 p.

77. Shackle-Earlie G. Current abbreviations. New York: H.W.Wilson Company, USA, 2004. 210 p.

78. Stacey O. How to Translate Abbreviations: URL: <https://www.onehourtranslation.com/translation/blog/how-translate-abbreviations>.

79. The use of shortenings in English for specific purposes. A practical review for nurses. Cubana: Rev. Educ. Med. Super. 2001. 55 p.

80. Zuckermann G. Language Contact and Lexical Enrichment in Israeli Hebrew. Palgrave Macmillan, 2003. 160 p.

СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Словник скорочень в українській мові: Понад 21 000 скорочень. Уклали Н.Д. Гула, В.В. Жайворонок, Л.П. Жарова та ін. За ред. Л.С. Паламарчука. Київ: Вища школа. Головне вид-во, 1998. 512 с.

2. Cambridge Dictionary of American English. Cambridge University Press, 2009. 1069.

3. Frank E. Allen's dictionary of abbreviations and symbols. New York: USA, 2012. 192 p.

4. Simpson J. A. and Weiner E. Oxford English Dictionary. Oxford: Clarendon Press, 2006. 608 p.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. ARC – Australia refuses to confirm prisoner swap to get Kylie Moore-Gilbert out of Iran. The Guardian. 26/11/2020: URL: <https://www.theguardian.com/world/2020/nov/26/australia-refuses-to-confirm-prisoner-swap-to-get-kylie-moore-gilbert-out-of-iran>
2. ТKB – Thailand’s \$1bn ketamine bust probably just chemicals after all: The Guardian. 26/11/2020: URL: <https://www.theguardian.com/world/2020/nov/26/thailands-1bn-ketamine-bust-probably-just-chemicals-after-all>.
3. SJP – Staff at Jordan Peterson’s publisher protest new book plans: The Guardian. 26/11/2020: URL: <https://www.theguardian.com/books/2020/nov/25/staff-at-jordan-petersons-publisher-protest-new-book-plans>
4. RCM – Rise to the challenge: my very own bake off: The Guardian. 21/11/2020: URL: <https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2020/nov/21/rise-to-the-challenge-my-very-own-bake-off>
5. CVD – Can’t visit the dentist? Here’s how to take better care of your teeth: The Guardian. 22/11/2020: URL: <https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2020/nov/22/cant-visit-the-dentist-heres-how-to-take-better-care-of-your-teeth>
6. FMC – Fit in my 40s: cycling will cheer you up this lockdown, but will it get you fit? The Guardian. 21/11/2020: URL: <https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2020/nov/21/fit-in-my-40s-cycling-will-cheer-you-up-this-lockdown-but-will-it-get-you-fit>
7. BBB – “Build back better”? Sunak’s spending review will further impoverish Britain John McDonnell: The Guardian. 26/11/2020: URL: <https://www.theguardian.com/politics/commentisfree/2020/nov/26/build-back-better-sunak-spending-review-britain-austerity>

8. DGM – Data glitch “may have led to more than 1,500 Covid deaths in England”: 25/11/2020: The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/world/2020/nov/25/data-glitch-may-have-led-to-more-than-1500-covid-deaths-in-england>
9. USW – UK scientists warn of third wave of Covid after Christmas: The Guardian. 25/11/2020: URL: <https://www.theguardian.com/world/2020/nov/25/uk-scientists-warn-third-wave-covid-after-christmas>
10. IBM – Is this the beginning of an mRNA vaccine revolution? Adam Finn. The Guardian. 22/11/2020: URL: <https://www.theguardian.com/world/2020/nov/22/mrna-vaccines-covid-signal-new-era-disease-prevention-science>
11. TWTU – Those who tell us what to do during the pandemic must earn our trust David Spiegelhalter: The Guardian. 26/11/2020: URL: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2020/nov/26/pandemic-earn-trust-facts-vital-covid>
12. EYO – Eddie Yeadon obituary: The Guardian. 22/11/2020: URL: <https://www.theguardian.com/technology/2020/nov/22/eddie-yeadon-obituary>
13. TVG – Tiny variants in genes may dictate severity of coronavirus: The Guardian. 1/11/2020: URL: <https://www.theguardian.com/science/2020/nov/01/covids-effect-on-health-blamed-on-tiny-genetic-variations>
14. NGP – Narrabri gas project should not have been approved while Santos plans remain uncertain, opponents say: The Guardian. 25/11/2020: URL: <https://www.theguardian.com/australia-news/2020/nov/26/narrabri-gas-project-should-not-have-been-approved-while-santos-plans-remain-uncertain->
15. EUD – EU “did not properly consider conflicts of interest” over BlackRock contract: The Guardian. 25/11/2020: URL: <https://www.theguardian.com/business/2020/nov/25/eu-did-not-properly-consider-conflicts-of-interest-over-blackrock-contract>

16. AIA – AIA sponsorship is stain on Spurs shirts, say Kick Out Coal campaigners: The Guardian. 24/11/2020: URL:
<https://www.theguardian.com/environment/2020/nov/24/aia-sponsorship-is-stain-on-spurs-shirts-say-kick-out-coal-campaigners>
17. UKG – UK government to subsidise onshore renewable energy projects. The Guardian. 24/11/2020: URL:
<https://www.theguardian.com/environment/2020/nov/24/uk-government-to-subsidise-onshore-renewable-energy-projects>
18. SSE – SSE plans to triple renewable energy production by 2030: The Guardian. 24/11/2020: URL:
<https://www.theguardian.com/environment/2020/nov/18/sse-plans-to-triple-renewable-energy-production-by-2030>
19. MRP – Megaprojects risk pushing forests past tipping point – report: The Guardian. 24/11/2020: URL:
<https://www.theguardian.com/environment/2020/nov/19/megaprojects-risk-pushing-forests-past-tipping-point-report>
20. CLN – Cooling La Niña may not save Great Barrier Reef from mass coral bleaching, experts warn: The Guardian. 24/11/2020: URL:
<https://www.theguardian.com/environment/2020/nov/26/cooling-la-nina-may-not-save-great-barrier-reef-from-mass-coral-bleaching-experts-warn>
21. MCT – Mathias Cormann talks up “green recovery” in OECD pitch, despite record in office: The Guardian. 25/11/2020: URL:
<https://www.theguardian.com/australia-news/2020/nov/25/mathias-cormann-continues-to-talk-up-collective-green-recovery-in-vision-statement-for-top-oecd-job>
22. VEV – Victoria’s electric vehicle tax could reduce clean car sales by 25%, researcher says: The Guardian. 25/11/2020: URL:
<https://www.theguardian.com/environment/2020/nov/26/victorias-electric-vehicle-tax-could-reduce-clean-car-use-by-25-researcher-says>
23. AAA – Amazon and Apple “not playing their part” in tackling electronic waste: The Guardian. 25/11/2020: URL:

<https://www.theguardian.com/technology/2020/nov/26/amazon-and-apple-not-playing-their-part-in-tackling-electronic-waste>

24. BPR – Bitcoin price reaches three-year high of more than \$19,000: The Guardian. 24/11/2020: URL:

<https://www.theguardian.com/technology/2020/nov/24/bitcoin-price-high-19000-cryptocurrency-covid>

25. SGU – Snapchat to give users share of \$1m a day for most entertaining clips: The Guardian. 23/11/2020: URL:

<https://www.theguardian.com/technology/2020/nov/23/snapchat-1-million-dollars-a-day-for-most-entertaining-clips>

26. IAJH – “Is anybo Jake Haendel spent months trapped in his body, silent and unmoving but fully conscious. Most people never emerge from “locked-in syndrome”, but as a doctor told him, everything about his case is bizarre by Josh Wilbur: The Guardian. 26/11/2020: URL:

<https://www.theguardian.com/news/2020/nov/26/life-on-the-inside-as-a-locked-in-patient-jake-haendel-leukoencephalopathy>

27. SRF – Scientists race to find “warm” Covid vaccine to solve issue of cold storage: The Guardian. 26/11/2020: URL: <https://www.theguardian.com/global-development/2020/nov/20/scientists-race-to-find-warm-covid-vaccine-to-solve-issue-of-cold-storage>

28. IFS – IFS says UK needs £40bn of tax rises and spending cuts to balance books: The Guardian. 26/11/2020: URL:

<https://www.theguardian.com/business/2020/nov/26/ifs-says-uk-needs-40bn-of-tax-rises-and-spending-cuts-to-balance-books>

29. HCY – How can you tell when someone has a dog? Don’t worry – they’ll tell you: The Guardian. 23/11/2020: URL:

<https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2020/nov/23/how-can-you-tell-when-someone-has-a-dog-dont-worry-theyll-tell-you>

30. DNN – Design News for November: The Guardian. 26/11/2020: URL:

<https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2020/nov/26/design-news-for-november>

31. UMC – “Understanding a map creates a new sort of relationship with the outdoors”. Nick Giles. The Guardian. 23/11/2020: URL:
<https://www.theguardian.com/travel/2020/nov/22/map-sales-soar-as-britons-learn-to-love-the-great-outdoors-in-lockdown>

32. TLV – The lockdown view from York: “To be OK, we need to open on 3 December”: The Guardian. 23/11/2020: URL:
<https://www.theguardian.com/travel/2020/nov/24/lockdown-view-from-york-we-do-need-to-open-on-3-december>

33. SDC – SpaceX Dragon capsule docks with the International Space Station: The Guardian. 17/11/2020: URL:
<https://www.theguardian.com/science/2020/nov/17/spacex-dragon-capsule-astronauts-crew-docks-with-the-international-space-station-nasa>

34. DMO – Diego Maradona obituary: The Guardian. 17/11/2020: URL:
<https://www.theguardian.com/football/2020/nov/25/diego-maradona-obituary>

ДОДАТОК

Абревіатури в англійськомовному медійному дискурсі та їх переклад українською мовою

Оригінал	Переклад
<p>1. <i>Iranian state <u>media</u> said they had engineered an “exchange” for Moore-Gilbert, whom they painted as a spy with links to <u>MI6</u> and Israel’s “military intelligence service” and who had travelled to countries across the Middle East, Europe and west Asia at the behest of governments she was working for (ARC, URL).</i></p>	<p>Іранські державні <u>ЗМІ</u> заявили, що організували «обмін» на Кайлі Мур-Гілберт, яку зобразили шпигункою із посиланням на <u>МІ-6</u> та ізраїльську «службу військової розвідки». За їх словами, жінка подорожувала країнами Близького Сходу, Європи та Західної Азії за вказівкою урядів, на які вона працювала. (переклад наш – Е.Є.)</p>
<p>2. <i>State <u>TV Irib</u> broadcast a short video, compiled with dramatic music and lighting effects, showing Moore-Gilbert leaving Tehran on Wednesday (ARC, URL).</i></p>	<p>Державне <u>іранське телебачення ІРІБ</u> транлювало коротке відео, драматичною музикою та світловими ефектами, на якому Мур-Гілберт залишає Тегеран у середу.</p>
<p>3. <i>Thailand’s <u>\$1bn</u> ketamine bust probably just chemicals after all (ТКВ, URL).</i></p>	<p>Наліт поліції та арешт кетаміну в Таїланді сумою <u>в 1 млрд</u> доларів, що зрештою, все-таки може видатися звичайними хімікатами.</p>
<p>4. <i>Vice’s story on Tuesday said that the announcement of Peterson’s forthcoming <u>Beyond Order: 12 More Rules for Life</u>, a follow-up to his global bestseller <u>12 Rules for Life</u>, prompted “several” staff at Penguin Random</i></p>	<p>Розповідь віце-президента у вівторок засвідчила, що повідомлення про майбутній проект «За межами порядку: 12 правил життя», продовження його світового бестселера «12 правил життя. Як перемогти хаос», спонукало</p>

<p><i>House Canada (<u>PRH</u> Canada) to confront management (SJP, URL).</i></p>	<p>«кількох» співробітників Penguin Random House Canada (<u>PRH</u> Canada) протистояти керівництву.</p>
<p><i>5. In the dregs of this year, in phoney lockdown, watching endless baking shows with little else to do, I thought trying the <u>GBBO</u> (the Great British Bake Off) showstoppers would be fun (RCM, URL).</i></p>	<p>У круговерті життя, під час фіктивного карантину, дивлячись нескінченні пекарські шоу, від нічого робити, я вирішив узяти участь зі своїм коронним номером у «<u>Великому пекарському турнірі Британії</u>».</p>
<p><i>6. “Also, there are only four of us and you don’t eat cake.” Improbably, <u>RBG</u> (Ruth Bader Ginsburg) was my high point... Things got far worse (RCM, URL).</i></p>	<p>«Крім того, нас лише четверо, і ви не їсте торти». Неймовірно, <u>торт «Рут Бейдер Гінзбург»</u> був моєю найвищою мрією ... Все сталось набагато гірше.</p>
<p><i>7. I reproduce his commentary here verbatim: “Oh God, a desiccated, crenellated Johnson” (<u>PM</u> or penis, it was unclear) (RCM, URL).</i></p>	<p>Я дослівно відтворюю тут його коментар: «О, Боже, висушений, викривлений Джонсон» (<u>концепт-карчи прутень</u>, щось незрозуміле).</p>
<p><i>8. If you too, ever wish to try and make a tart in a cage, a few pointers: do not start your project when your spouse is in the middle of an all-tools-blazing caffeine-deprived, attempt to perform <u>CPR</u> on his beloved coffee machine. Do not use shortcrust pastry, which shatters into a million pieces (RCM, URL).</i></p>	<p>Якщо ви теж коли-небудь захочете спробувати зробити «пиріг у клітці», кілька підказок: не починайте цю справу, коли вашому чоловікові <u>конче</u> потрібно зварити собі каву в улюбленій кавоварці. Не використовуйте пісочне тісто, яке розбивається на мільйон шматків.</p>
<p><i>9. The British Dental Association (<u>BDA</u>) estimates that, since the March lockdown, dentists in England have</i></p>	<p><u>Британська стоматологічна асоціація (BDA)</u> підрахувала, що з березневого карантину стоматологи в Англії</p>

<p><i>provided nearly 19m fewer treatments than in the same period last year (CVD, URL).</i></p>	<p>провели майже на 19 мільйонів процедур менше, ніж за той самий період минулого року.</p>
<p><i>10. If you would like to see your dentist, it is advisable to contact them by phone or email to see if it is necessary for you to visit. For up-to-date advice on accessing dental care in the <u>UK</u>, see the <u>NHS website</u> (CVD, URL).</i></p>	<p>Якщо ви хочете побачити свого стоматолога, бажано зв'язатися з ним по телефону або електронною поштою, щоб дізнатись, чи потрібен вам цей візит. Актуальні поради щодо доступу до стоматологічної допомоги у Великобританії дивіться на веб-сайті <u>національної системи охорони здоров'я</u>.</p>
<p><i>11. Although they are assumed to be at high risk of contracting <u>Covid-19</u>, a recent study of nearly <u>2,200 US dentists</u> found that fewer than 1% tested positive in June (CVD, URL).</i></p>	<p>Незважаючи на те, що вони, як вважають, мають високий ризик заразитися <u>коронавірусною хворобою Covid-19</u>, недавнє дослідження, проведене майже 2200 американськими стоматологами, показало, що менше ніж 1% виявилися позитивними в червні.</p>
<p><i>12. Instead, plan your route so that there are fewer junctions. Johnny McEvoy, <u>ex-pro road cyclist</u>, suggests: “Pick a safe section and go for it as fast as you can – a phone app [like Strava] will time you – then challenge colleagues to beat your time.” (FMC, URL).</i></p>	<p>Натомість сплануйте свій маршрут так, щоб було менше перехресть. Джонні <u>Макевой</u>, професійний дорожній велосипедист у <u>минулому</u>, пропонує: «Виберіть безпечну ділянку та їдьте по ній якомога швидше – телефонний додаток [Strava] встановить вам час – тоді киньте виклик колегам, щоб вони обігнали вас».</p>
<p><i>13. “The truth is, cycling to work is in a</i></p>	<p>«Правда в тому, що їздити на</p>

<p><i>different league from club cycling.”</i> <i>Makeup and hair: Sarah Cherry.</i> <i>Clothes: My <u>Gym</u> Wardrobe.</i> <i>Photograph: Kellie French/The Guardian (FMC, URL).</i></p>	<p>велосипеді на роботу це зовсім інше, ніж клубний велоспорт». Макіяж та зачіска: Сара Черрі. Одяг: Мій гардероб для <u>спортзалу</u>. Фотографія: Келлі Френч / The Guardian.</p>
<p><i>14. John McDonnell is the former shadow chancellor and Labour <u>MP</u> for Hayes and Harlington (BBB, URL).</i></p>	<p>Джон Макдонелл – колишній тіньовий канцлер і <u>депутат</u> від лейбористів від Хейса і Харлінгтона.</p>
<p><i>15. The lost cases were the victims of an error in the process by which <u>PHE</u> (Public Health England) compiled the national data set by reports from individual testing centres (DGM, URL).</i></p>	<p>Втрачені випадки стали жертвами помилки в процесі, під час якого <u>виконавче агентство Департаменту охорони здоров'я та соціального обслуговування у Великобританії</u> (PHE склало національний набір даних за повідомленнями окремих центрів тестування.</p>
<p><i>16. The data was taken in “<u>CSV</u>” format, a very simple file type, and then exported into the Excel spreadsheets that could be handled by the body’s database (DGM, URL).</i></p>	<p>Дані були взяті у <u>текстовому форматі CSV</u>, дуже простого типу файлу, а потім експортовані в електронні таблиці Excel, які могли б оброблятися базою даних відповідного органу.</p>
<p><i>17. This is too much,” he told <u>ITV’s</u> Good Morning Britain. “They are worried about the headlines – that is what has driven this decision.” (USW, URL).</i></p>	<p>«Це занадто багато», — сказав він в інтерв'ю шоу «Доброго ранку, Британія», що транслюється <u>британською телекомпанією ITV</u>». «Їх турбують заголовки – саме це зумовило відповідне рішення».</p>
<p><i>18. It is likely to lead to a third wave of</i></p>	<p>Це, швидше за все, призведе до третьої</p>

<p><i>infection, with hospitals being overrun, and more unnecessary deaths,” Prof Andrew Hayward told <u>BBC Two’s Newsnight programme</u> (USW, URL).</i></p>	<p>хвилі зараження, внаслідок чого лікарні будуть переповнені, і стане ще більше непотрібних смертей», — сказав професор Ендрю Хейворд у програмі <u>Бі-Бі-Сі Two’s Newsnight</u>.</p>
<p><i>19. Two advisers to the government’s Scientific Advisory Group for Emergencies (<u>Sage</u>) have said the relaxation will lead to the NHS being overwhelmed (USW, URL).</i></p>	<p>Два радники урядової <u>Науково-консультативної групи з надзвичайних ситуацій</u> (<u>Sage</u>) заявили, що розслаблення призведе до того, що NHS (національної служба охорони здоров’я) буде перевантажена.</p>
<p><i>20. No one knew whether <u>mRNA</u> technology would work against this virus – but it does. It’s an extraordinary moment for science (IBM, URL).</i></p>	<p>Ніхто не знав, чи буде <u>технологія мРНК</u> працювати проти цього вірусу – але вона спрацьовує. Це надзвичайний момент для науки.</p>
<p><i>21. We’ve had to digest <u>R</u> (a virus’s reproduction number) and <u>PCR</u> (the polymerase chain reaction method of testing) (IBM, URL).</i></p>	<p>Нам довелося переварити <u>R</u> (репродуктивний номер вірусу) та <u>ПЛР</u> (метод тестування полімеразної ланцюгової реакції).</p>
<p><i>22. It stands for “messenger ribonucleic acid”, a label familiar enough if you studied biology at <u>O-level or GCSE</u>, but otherwise hardly a household name (IBM, URL).</i></p>	<p>Це означає «рибонуклеїнова кислота», що досить добре знайоме, якщо ви вивчали біологію <u>на рівні О</u> (іспит за програмою середньої школи на звичайному рівні, здається після закінчення п’ятого класу) або <u>GCSE</u> (іспит на отримання атестату про неповну середню освіту), але у будь-якому випадку навряд чи це побутова назва.</p>

<p>23. Essentially, mRNA is a molecule used by living cells to turn the gene sequences in <u>DNA</u> into the proteins that are the building blocks of all their fundamental structures (IBM, URL).</p>	<p>По суті, <u>мРНК</u> – це молекула, яка використовується живими клітинами для перетворення послідовностей генів у <u>ДНК</u> у білки, які є будівельними блоками всіх їх фундаментальних структур.</p>
<p>24. Working with mRNA in the <u>lab</u> is a nightmare because it keeps disappearing (IBM, URL).</p>	<p>Робота з мРНК в <u>лабораторії</u> – це кошмар, оскільки вона постійно зникає.</p>
<p>25. (In fact, making DNA from RNA – so called reverse transcription – is something that only a certain kind of virus, like <u>HIV</u>, can do) (IBM, URL).</p>	<p>(Насправді створення ДНК з РНК – так звана зворотна транскрипція – це те, що може зробити лише певний тип вірусу, наприклад <u>ВІІ</u>).</p>
<p>26. They were first off the blocks because, as soon as the genetic code of <u>Sars-CoV-2</u> was known (it was published by the Chinese in January 2020), companies that had been working on this technology were able to start producing the virus's mRNA (IBM, URL).</p>	<p>Спочатку вони були відключені, оскільки, як тільки став відомий генетичний код з <u>вірусом Sars-CoV-2</u> (його опублікували китайці в січні 2020 року), компанії, які працювали над цією технологією, змогли почати виробляти мРНК вірусу.</p>
<p>27. However, in human cells, while DNA is regularly transcribed into <u>RNA</u>, the reverse doesn't happen – <u>RNA</u> can't make it back into DNA and alter our genes (IBM, URL).</p>	<p>Однак у клітинах людини, хоча <u>ДНК</u> регулярно транскрибується в <u>РНК</u>, зворотного не буває – <u>РНК</u> не може повернутися в <u>ДНК</u> і змінити наші гени.</p>
<p>28. Yet uncertainty is the engine of science, and a sign of knowledgable humility. John Krebs, the former chair</p>	<p>Проте невизначеність є рушієм науки і ознакою обізнаного смирення. Джон Кребс, колишній голова Агентства з</p>

<p><i>of the Food Standards Agency who dealt with numerous crises such as <u>BSE</u> and <u>foot-and-mouth disease</u>, came up with a useful checklist for science communication in such crises ... (TWTU, URL).</i></p>	<p>харчових стандартів, який займався численними кризами, такими як <u>губчаста енцефалопатія великої рогатої худоби (ГЕВРХ)</u> або <u>коров'ячий сказ</u> та ящур, склав корисний контрольний список для наукової комунікації в таких кризах...</p>
<p><i>29. For example, <u>Sage</u> reported “high confidence” that wearing face coverings outdoors has negligible impact on transmission, but “low confidence” in their estimate that closure of close-contact personal services such as <u>hairdressing and beauty therapy</u> could reduce <u>R</u> by up to 0.05 (TWTU, URL).</i></p>	<p>Наприклад, <u>Сейдж</u> повідомив про «високу вірогідність» того, що носіння покриттів для обличчя на відкритому повітрі має незначний вплив на передачу вірусу. Однак «низькою у їхніх підрахунках є вірогідність» того, що заборона надання приватних послуг, таких як перукарська справа та косметична терапія, може зменшити вірус <u>R</u> до 0,05.</p>
<p><i>30. Those who want to be judged as trustworthy communicators, whether government, <u>media outlets</u> or scientific groups, should carefully consider how they present this evidence if they truly want to help us make up our minds about an issue (TWTU, URL).</i></p>	<p>Тим, хто хоче, щоб нас вважали надійними комунікаторами, будь то уряд, <u>засоби масової інформації</u> чи наукові групи, слід ретельно продумати, як вони представляють ці докази, якщо вони справді хочуть допомогти нам вирішити питання.</p>
<p><i>31. Eddie subsequently studied physics at the Manchester Institute of Science and Technology, and was awarded a <u>PhD</u> (EYO, URL).</i></p>	<p>Згодом Едді вивчав фізику в Манчестерському науково-технічному інституті та отримав <u>ступінь доктора філософії</u>.</p>
<p><i>32. In 1965 he married Janice Dutton</i></p>	<p>У 1965 році він одружився на Дженіс</p>

<p><i>and the couple moved to Harrogate, Yorkshire, where Eddie worked for ICI Fibres Division, and then, two years later, to the US (EYO, URL).</i></p>	<p>Датналл, і пара переїхала до Харрогейта, Йоркшир, де Едді працював у відділі волокон британської хімічної компанії ICI, а потім, через два роки, до США.</p>
<p><i>33. Research is also focusing on a gene known as TYK2 (TVG, URL).</i></p>	<p>Дослідження також зосереджені на гені, відомому як TYK2.</p>
<p><i>34. Some variants of this gene are involved in triggering some autoimmune diseases such as rheumatoid arthritis (RA) and also seems to be involved in causing severe Covid (TVG, URL).</i></p>	<p>Деякі варіанти цього гена беруть участь у запуску деяких аутоімунних захворювань, таких як ревматоїдний артрит (РА), а також, здається, беруть участь у спричиненні серйозних захворювань Ковіда.</p>
<p><i>35. These include OAS genes that are triggered by interferon and which code for proteins that are involved in breaking down viral RNA, from which the Covid-19 virus is made (TVG, URL).</i></p>	<p>Сюди входять гени OAS, які ініціюються інтерфероном і кодують білки, які беруть участь у розщепленні вірусної РНК, з якої створено вірус Covid-19.</p>
<p><i>36. Dr Dipender Gill of Imperial College London has, with colleagues, used genetic data to predict how different interventions could affect disease reactions (TVG, URL).</i></p>	<p>Доктор Діпендер Гілл з Імперського коледжу Лондона разом із колегами використовував генетичні дані, щоб передбачити, як різні втручання можуть вплинути на реакції хвороби.</p>
<p><i>37. Carmel Flint, a senior campaigner, said the government had “dropped the ball” in dealing with the impact on groundwater and biodiversity, and</i></p>	<p>Кармел Флінт, старший учасник кампанії, заявила, що уряд нехтує боротьбою з впливом на підземні води та біорізноманіття. До того ж, вона</p>

<p><i>called the federal environmental conditions – which largely reflect those set by <u>NSW</u> – “weak” (NGP, URL).</i></p>	<p>назвала федеральні екологічні умови – які значною мірою відображають умови, встановлені <u>Новим Південним Уельсом</u> – досить «слабкими».</p>
<p><i>38. The <u>EU</u> did not properly consider conflicts of interest when it hired the <u>US</u> investment manager BlackRock to advise on environmental regulation for banks, an influential watchdog has said (EUD, URL).</i></p>	<p><u>ЄС</u> не врахував конфлікт інтересів належним чином, коли найняв американського інвестиційного менеджера BlackRock, який консультує з питань екологічного регулювання для банків, заявив впливовий наглядовий орган.</p>
<p><i>39. BlackRock, the world’s largest investor, had <u>\$7.8tn</u> (£5.8tn) in assets under management at the end of September (EUD, URL).</i></p>	<p>Наприкінці вересня компанія BlackRock, найбільший інвестор у світі, мала в активі 7,8 <u>трлн.</u> доларів (5,8 трлн. фунтів).</p>
<p><i>40. In March, it won a tender from the <u>EU</u> to advise on how to integrate <u>ESG</u> (environmental, social and governance) issues into banking regulation (EUD, URL).</i></p>	<p>У березні вона виграла тендер від <u>ЄС</u> для надання консультацій щодо того, як інтегрувати питання <u>ESG</u> (екологічні, соціальні та корпоративні) у банківське регулювання.</p>
<p><i>41. Members of the European parliament wrote to the commission expressing their concerns and the <u>EU</u> ombudsman announced it would launch an investigation in July after a complaint by two <u>MEPs</u> and Change Finance, a network of non-governmental institutions (EUD, URL).</i></p>	<p>Депутати Європарламенту написали комісії, висловивши свої занепокоєння, а омбудсмен <u>ЄС</u> оголосив, що розпочне розслідування в липні після скарги двох <u>депутатів Європарламенту</u> та Change Finance, мережі недержавних установ.</p>
<p><i>42. Tottenham Hotspur may be top of</i></p>	<p>«Тоттенхем Хотспур» може стати</p>

<p><i>the Premier League for a change, but the climate credentials of its shirt sponsor <u>AIA</u> are among the lowest of any club in the country, according to a new report by fossil fuel divestment activists (AIA, URL).</i></p>	<p>однією з головних позицій Прем'єр-ліги, але кліматичні показники спонсора <u>AIA</u> серед футболок є одними з найнижчих серед усіх клубів країни, згідно з новим звітом активістів, що займаються продажем викопного палива.</p>
<p><i>43. The Champions League has partnered with Russian fossil fuel company <u>Gazprom</u> (AIA, URL).</i></p>	<p>Ліга чемпіонів співпрацює з російською компанією «<u>Газпром</u>».</p>
<p><i>44. This is said to include \$125m of shares in Tenaga Nasional Berhad, which operates more than 13,000MW of coal power plants in Malaysia and other countries, and a \$21m loan for the Toledo coal power plant in Cebu, in the Philippines (AIA, URL).</i></p>	<p>Сказано, що це включає 125 мільйонів доларів акцій малазійської компанії Tenaga Nasional Berhad, що експлуатує понад 13 000 <u>МВт</u> вугільних електростанцій в Малайзії та інших країнах, і позику на 21 мільйон доларів для вугільної електростанції Toledo в Себу на Філіппінах.</p>
<p><i>45. <u>UN</u> secretary-general António Guterres has called for an end to the construction of new coal projects (AIA, URL).</i></p>	<p>Генеральний секретар <u>ООН</u> Антоніу Гутерреш закликав припинити будівництво нових вугільних проєктів.</p>
<p><i>46. Kwarteng credited the government's support contracts, known as Contracts for Difference (<u>CfDs</u>) for making the UK "a world leader in clean energy" and added that the next <u>CfD</u> auction would "put us firmly on the path towards building a new, green industrial</i></p>	<p>Квартенг зарахував урядові контракти на підтримку, відомі як «<u>Контракти на різницю цін</u>» (<u>CFD</u>), за те, що вони зробили Великобританію «світовим лідером в галузі чистої енергетики», і додав, що наступний аукціон <u>CFD</u> «міцно поставить нас на шлях</p>

<p><i>revolution” (UKG, URL).</i></p>	<p>розбудови нової, зеленої промислової революції».</p>
<p><i>47. Analysts at the consultancy firm Cornwall Energy said earlier this year that there could be projects totalling 13GW ready to vie for a contract in the next auction (UKG, URL).</i></p>	<p>Аналітики консалтингової фірми Cornwall Energy раніше в цьому році заявляли, що можуть бути проекти загальною потужністю 13 ГВт, готові претендувати на контракт на наступному аукціоні.</p>
<p><i>48. SSE’s plan to invest £7.5bn follows a pledge from Scottish Power, which plans to invest £10bn in green energy and infrastructure over the next five years (SSE, URL).</i></p>	<p>План SSE інвестувати 7,5 млрд. фунтів стерлінгів відповідає зобов’язанню британської енергетичної компанії Scottish Power, яке планує інвестувати 10 млрд. фунтів стерлінгів у зелену енергетику та інфраструктуру протягом наступних п’яти років.</p>
<p><i>49. Robert Nasi, the head of the Center for International Forestry Research (Cifor), one of the NYDF assessment partners, said: “We are living in a dream world of pledges but a reality of little progress, lack of transparency, vested interests and short termism. Alas, reality will always catch us up.” (MRP, URL).</i></p>	<p>Роберт Насі, керівник Центру міжнародних досліджень лісового господарства (Cifor), один з партнерів з оцінки NYDF, сказав: «Ми живемо у світі мрій та обіцянок, але реальність незначного прогресу, відсутності прозорості, зацікавлених інтересів і швидкоплинності бере верх. На жаль, реальність нас завжди наздожене».</p>
<p><i>50. Aidan Davy, at the International Council on Mining and Metals, which has 27 mining company members, said: “We need mining companies across the industry to commit to higher standards</i></p>	<p>Ейдан Дейві на Міжнародній раді з гірничо-металургійної галузі, до складу якої входять 27 гірничодобувних компаній, сказав: «Нам потрібні гірничі компанії у всій галузі, щоб взяти на</p>

<p><i>of performance on biodiversity, and other environmental, social and governance areas which is the purpose of <u>ICMM's mining principles.</u></i>” (MRP, URL).</p>	<p>себе зобов'язання дотримуватися більш високих стандартів ефективності біорізноманіття та інших екологічних, соціальних та управлінських сфер, що є метою принципів видобутку <u>Міжнародної ради з гірничої справи та металургії (ICMM).</u> »</p>
<p><i>51. The report by the <u>NYDF assessment partners, including the International Union for Conservation of Nature, Chatham House, and the World Wildlife Fund, found that megaprojects involving transport corridors were planned or under development in most of the critical tropical forest regions</u></i> (MRP, URL).</p>	<p>У доповіді партнерів з оцінки <u>NYDF (Декларація зі стану лісового господарства Нью-Йорку)</u>, включаючи Міжнародний союз охорони природи, Chatham House та Всесвітній фонд дикої природи, було встановлено, що мегапроекти із залученням транспортних коридорів плануються або розробляються в більшості критично важливих регіонів тропічних лісів.</p>
<p><i>52. The Carbon Disclosure Project (CDP), an NYDF assessment partner, invited 225 mining companies to report on their biodiversity efforts</i> (MRP, URL).</p>	<p><u>Проект щодо розкриття інформації про викиди вуглецю (CDP)</u>, партнер з оцінки NYDF, запросив 225 гірничих компаній повідомити про свої зусилля у галузі біорізноманіття.</p>
<p><i>53. But modelling from the US government's National Oceanic and Atmospheric Administration (Noaa) and Australia's Bureau of Meteorology were in agreement that December and January would probably see ocean</i></p>	<p>Проте, моделюючи дані <u>Національного управління океанічних і атмосферних досліджень (NOAA)</u> уряду США та Австралійського бюро метеорології, були домовленості, що в грудні та січні температура океану над рифом, мабуть,</p>

<p><i>temperatures over the reef about 1C warmer than average (CLN, URL).</i></p>	<p>буде на 1C теплішою за середню.</p>
<p><i>54. “But the fact the world is a degree warmer means there’s a huge amount more thermal energy and that’s leading to elevated risk of extreme weather in many of the world’s <u>ecosystems</u>.” (CLN, URL).</i></p>	<p>«Однак той факт, що світ стає на градус теплішим, означає, що набагато більше теплової енергії, і це призводить до підвищеного ризику екстремальних погодних явищ у багатьох <u>екосистемах</u> світу».</p>
<p><i>55. The reef is about <u>0.8C</u> warmer than it was about 100 years ago and a lot of the shifts have happened quite recently (CLN, URL).</i></p>	<p>Риф приблизно на 0,8 ° C тепліший, ніж 100 років тому, і багато змін відбулося зовсім недавно.</p>
<p><i>56. “As secretary general I will strive to make the <u>OECD</u> a place that inspires collaboration and action in support of a sustainable future” (MCT, URL).</i></p>	<p>«Як генеральний секретар я буду прагнути зробити <u>Організацію економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР)</u> місцем, яке надихає на співпрацю та дії на підтримку стійкого майбутнього».</p>
<p><i>57. Labor has supported Cormann’s nomination for the position, but on Wednesday the party’s Senate leader Penny Wong told <u>the ABC</u> if the former finance minister was ultimately knocked back by selectors, ... (MCT, URL).</i></p>	<p>Лейбористська партія підтримала кандидатуру Кормана на цю посаду, але в середу лідер сенату партії Пенні Вонг заявила <u>Австралійській телерадіомовній корпорації ABC</u>, якщо колишнього міністра фінансів в кінцевому підсумку відкинули селектори ...</p>
<p><i>58. Cormann is using an <u>RAAF</u> aircraft to travel around Europe – at a rate likely to be about \$4,300 an hour – and</i></p>	<p>Корманн використовує літак <u>Королівських ВПС Австралії (RAAF)</u> для подорожей по Європі – у розмірі,</p>

<p><i>has been given a support team of about eight staff (MCT, URL).</i></p>	<p>що, ймовірно, складатиме близько 4300 доларів на годину, – і йому було надано групу підтримки, яка налічує близько восьми співробітників.</p>
<p><i>59. “The reason we need him to do that in the air force jet is because Covid is running rampant in Europe,” the prime minister said during an interview with the Sydney radio station <u>2GB</u> on Wednesday (MCT, URL).</i></p>	<p>«Причина, з якої він нам потрібен для цього на літаку ВПС, полягає в тому, що Ковід нестримно розгулюється в Європі», — сказав прем’єр-міністр під час інтерв’ю Сіднейській радіостанції <u>2ГБ</u> у середу.</p>
<p><i>60. “Unfortunately, <u>Mr</u> Cormann’s record on climate change has been to block action at every turn during his years as a senior minister in the Australian government,” Bandt wrote (MCT, URL).</i></p>	<p>«На жаль, використання досвіду <u>пана</u> Кормана щодо зміни клімату відзначалося постійним блокуванням дій на кожному кроці за роки його роботи старшим міністром в уряді Австралії», — написав Бандт.</p>
<p><i>61. The Andrews government plans to impose a 2.5c a kilometre charge on electric vehicles (<u>EVs</u>) and a <u>2c/km</u> charge on plug-in hybrid cars from July (VEV, URL).</i></p>	<p>Уряд Ендрюса планує з липня вводити заряд на електричні транспортні засоби або <u>електромобілі (EV)</u> в розмірі 2,5 с за кілометр і 2 с/км на гібридні автомобілі, що підключаються.</p>
<p><i>62. A road user tax could make sense, he said, but should be accompanied by other measures that made buying clean cars more attractive, such as removing or reducing registration costs, stamp duty, <u>GST</u> and road tolls (VEV, URL).</i></p>	<p>За його словами, податок з дорожнього руху може мати сенс, але він повинен супроводжуватися іншими заходами, які роблять покупку екологічно чистих автомобілів більш привабливою, наприклад, скасування або зменшення витрат на реєстрацію, гербовий збір, <u>мита</u> та дорожні збори.</p>

<p>63. <i>“Tech companies should now take the lead in creating sustainable and environmentally friendly business models that do not rely on the over exploitation of nature and natural resources”</i>. (AAA, URL).</p>	<p>«<u>Технічні</u> компанії тепер повинні взяти на себе ініціативу у створенні стійких та екологічно чистих бізнес-моделей, які не покладаються на надмірну експлуатацію природи та природних ресурсів».</p>
<p>64. <i>“Given the astronomical growth in sales by online vendors, particularly this year during the coronavirus pandemic, the EAC calls for online marketplaces to collect products and pay for their recycling to create a level playing field with physical retailers and producers that are not selling on their platforms”</i>. (AAA, URL).</p>	<p>«Враховуючи астрономічне зростання продажів інтернет-продавців, особливо цього року під час пандемії коронавірусу, <u>Східноафриканське співтовариство (САС)</u> закликає інтернет-торгові майданчики збирати продукти та платити за їх переробку, щоб створити рівні умови для фізичних підприємств роздрібної торгівлі та виробників, які не продають на своїх платформах».</p>
<p>65. <i>A reduction in VAT on the repair of electrical and electronic products, as takes place in other countries</i> (AAA, URL).</p>	<p>Зниження <u>ПДВ</u> на ремонт електричних та електронних виробів, як це відбувається в інших країнах.</p>
<p>66. <i>There are more options for customers to trade in, recycle and get safe, quality repairs than ever before, and our latest Apple Watch, iPad, and iPhone lineup all use recycled material across key components</i> (AAA, URL).</p>	<p>Клієнти мають більше можливостей торгувати, переробляти та отримувати безпечні, якісні ремонти, ніж будь-коли раніше, а в нашій останній лінійці Apple Watch, iPad та <u>iPhone</u> використовуються перероблені матеріали для ключових компонентів.</p>

<p>67. <i>MPs accused online retailers including Amazon and eBay of freeriding as they are not considered retailers or producers, and are therefore not legally liable to contribute to the collection and recycling of e-waste</i> (AAA, URL).</p>	<p>Депутати звинуватили інтернет-магазини, включаючи Amazon і eBay, у фрірайдінгу, оскільки вони не вважаються роздрібними продавцями або виробниками, а тому не несуть юридичної відповідальності за сприяння збору та переробці <u>електронних відходів</u>.</p>
<p>68. <i>“But do I think it is a durable mechanism that could replace gold to a large extent? Yeah I do, because it’s so much more functional than passing a bar of gold around,” he told CNBC’s Squawk Box</i> (BPR, URL).</p>	<p>«Але чи думаю, що це довговічний механізм, який може значною мірою замінити золото? Так, так, бо це набагато функціональніше, ніж пропускання злитка золота», — сказав він у коментарі <u>американській телепрограмі ділових новин Squawk Box на каналі CNBC</u>.</p>
<p>69. <i>He said millennials were happily embracing new technologies – although he himself has not bought much bitcoin or other cryptocurrencies</i> (BPR, URL).</p>	<p>Він сказав, що тисячоліття з радістю приймають нові технології – хоча сам він не купував багато <u>біткойнів</u> або інших криптовалют.</p>
<p>70. <i>Rick Rieder, the chief investment officer of Blackrock, the world’s largest asset manager, said last Friday that cryptocurrencies, including bitcoin, were “here to stay”</i> (BPR, URL).</p>	<p>Рік Рідер, головний інвестиційний директор компанії Blackrock, найбільшого в світі менеджера з активів, заявив минулої п’ятниці, що <u>криптовалюти</u>, включаючи біткойни, «тут для того, щоб залишитися».</p>
<p>71. <i>Jones, who runs Tudor Investment Corp, has been recommending the cryptocurrency to his clients as a hedge</i></p>	<p>Джонс, який керує Tudor Investment Corp (інвестиційною корпорацією <u>Tudor</u>), рекомендував криптовалюту</p>

<p><i>against inflation, with the US Federal Reserve expected to keep interest rates at zero (BPR, URL).</i></p>	<p>своїм клієнтам як захист від інфляції, а Федеральний резерв США, як очікується, підтримуватиме процентні ставки на нулі.</p>
<p><i>72. Cryptocurrencies are notoriously volatile, and other digital currencies have also regained popularity in recent months, such as Ethereum, <u>Litecoin</u> and <u>XRP</u>, as investors reviewed their long-term prospects (BPR, URL).</i></p>	<p>Криптовалюти, як відомо, нестабільні, й інші цифрові валюти також відновили популярність за останні місяці, такі як Ethereum, Litecoin та <u>XRP (Ripple – криптовалютна платформа для платіжних систем)</u>, оскільки інвестори переглянули свої довгострокові перспективи.</p>
<p><i>73. PayPal has launched a <u>crypto trading service</u> on its platform, and has reportedly bought nearly 70% of all new bitcoin in circulation (BPR, URL).</i></p>	<p>PayPal запустив на своїй платформі послугу <u>крипторейдингу</u> і, як повідомляється, придбав майже 70% усіх нових біткойнів в обігу.</p>
<p><i>74. More than 40% of the US <u>Gen Z</u> population watched sports content on Snapchat's publisher platform, Discover, in August, it added (SGU, URL).</i></p>	<p>Більше 40% населення США <u>покоління Z</u> переглядали вміст спортивних пропозицій на видавничій платформі Snapchat, Discover, у серпні, додав він.</p>
<p><i>75. For users, the feed will be reminiscent of TikTok's "For You" page, the crown jewels of the video-sharing <u>app</u> (SGU, URL).</i></p>	<p>Для користувачів ця стрічка буде нагадувати сторінку TikTok «Для вас», коронні коштовності <u>програми</u> для обміну відео.</p>
<p><i>76. Snapchat's <u>AI-powered lenses</u> have regularly gone viral in their own right, and a filter that turned users into Japanese Anime characters is its most</i></p>	<p>Лінзи з <u>екологічно чистого продукту</u> від Snapchat, регулярно стають вірусними, і фільтр, який перетворив користувачів на японських персонажів</p>

<p><i>recent success – though many of the most successful videos were made in Snapchat then posted to TikTok (SGU, URL).</i></p>	<p>аніме, є останнім його успіхом – хоча багато найуспішніших відео були зроблені в Snapchat, а потім опубліковані на TikTok.</p>
<p><i>77. An electroencephalogram (EEG) of his brain showed disrupted patterns of neural activity, indicating severe cerebral dysfunction (IAJH, URL).</i></p>	<p><u>Електроенцефалограма (ЕЕГ)</u> його мозку показала порушену структуру нервової діяльності, що вказує на важку мозкову дисфункцію.</p>
<p><i>78. Then there were the early morning prosperity preachers. Most days, Jake would suffer a cold sweat between <u>5am and 7am</u> (IAJH, URL).</i></p>	<p>Потім були ранні ранкові проповідники процвітання. Більшість днів Джейк відчував холодний піт між <u>5 ранку та 7 ранку</u>.</p>
<p><i>79. By then, he had already been selling marijuana and abusing <u>OxyContin OTR</u>, an opioid, for years (IAJH, URL).</i></p>	<p>На той час він вже продавав марихуану і зловживав <u>оксиїдом ОхуContin OTR</u> протягом багатьох років.</p>
<p><i>80. The need to store the Pfizer/<u>BioNTech</u> vaccine at at least -70C(-94F), with its required cold-chain infrastructure, puts it out of the reach of up to two-thirds of the world's population, including swathes of south Asia, Africa and even rural parts of the US and South America, according to German logistics company <u>DHL</u> (SRF, URL).</i></p>	<p>Потреба зберігати вакцину Pfizer / <u>BioNTech</u> принаймні до -70 ° C (-94F), з необхідною інфраструктурою холодних ланцюгів, робить її недоступною для двох третин населення світу, включаючи південну Азію, Африку та навіть сільську частину США та Південної Америки, повідомляє німецька логістична компанія <u>DHL</u>.</p>
<p><i>81. Vaxart, a San Francisco-based <u>biotechnology</u> company, is testing a tablet-form Covid-19 vaccine to tackle storage temperature problems, which</i></p>	<p>Vaxart, компанія з <u>біотехнологій</u>, що базується в Сан-Франциско, тестує вакцину Covid-19 у формі таблетки для вирішення проблем з температурою</p>

<p><i>affect even rich countries like the US, said founder Sean Tucker (SRF, URL).</i></p>	<p>зберігання, які зачіпають навіть багаті країни, такі як США, заявив засновник Шон Такер.</p>
<p><i>82. For example, an existing nasal spray flu vaccine has been shown to outperform <u>flu</u> shots in young children, but its performance is muted in adults (SRF, URL).</i></p>	<p>Наприклад, встановлено, що існуюча назальна спреї-вакцина проти грипу перевищує показники <u>грипу</u> у маленьких дітей, але її ефективність приглушується у дорослих.</p>
<p><i>83. The Institute for Fiscal Studies (IFS), which specialises in tax and spending, said it was unlikely that the economy would perform as well as the independent Office for Budget Responsibility has predicted in its latest forecasts (IFS, URL).</i></p>	<p>Інститут фіскальних досліджень (<u>IFS</u>), який спеціалізується на податках та витратах, заявив, що мало ймовірно, що економіка буде працювати так добре, як прогнозувало незалежне Бюро з питань бюджетної відповідальності у своїх останніх прогнозах.</p>
<p><i>84. Tax increases and spending cuts totalling £40bn will be needed to balance the books as a combination of weak growth and pressure on <u>the NHS</u> and welfare budgets leads to worse than expected public finances in the coming years, a leading thinktank has said (IFS, URL).</i></p>	<p>Збільшення податків та скорочення витрат на загальну суму 40 млрд. фунтів стерлінгів знадобляться для збалансування книг, оскільки поєднання слабкого зростання та тиску на <u>Національну службу з охорони здоров'я Великої Британії (NHS)</u> та бюджети соціального забезпечення призводить до гірших, ніж очікувалося, державних фінансів у найближчі роки, заявив провідний аналітичний центр.</p>
<p><i>85. Paul Johnson, the IFS's director, said that on the <u>OBR's</u> central projection there was "only" a 3%</i></p>	<p>Пол Джонсон, директор IFS, сказав, що за центральною проєкцією <u>OBR</u> було «лише» 3% довгострокового ураження</p>

<p><i>long-term hit to the size of the economy caused by the virus, and while painful this would be smaller than the impact of the financial crisis of the late 2000s</i> (IFS, URL).</p>	<p>розміру економіки, спричиненого вірусом. Хоча від цього боляче, все одно шкоди буде менше, ніж від впливу фінансових криз кінця 2000-х.</p>
<p>86. <i>“I hope he is right that we will no longer need to spend anything at all on test and trace, <u>PPE</u> and the rest, but I wouldn’t bet on it.”</i> (IFS, URL).</p>	<p>«Я сподіваюся, він має рацію, що нам більше не доведеться нічого витратити на тестування та відстеження, <u>засоби індивідуального захисту (ЗІЗ)</u> та інше, але я не ставлю на це».</p>
<p>87. <i>I hadn’t seen my friend for months, but when we did meet, it wasn’t the Labour party’s problems, her <u>MA</u> or my house move we talked about ...</i> (НСУ, URL).</p>	<p>Я не бачився зі своєю подругою місяцями, але коли все-таки зустрілися, ми не говорили про проблеми Лейбористської партії, її вчену ступінь або переїзд додому ...</p>
<p>88. <i>People might be stockpiling staffs, ahead of Brexit shortages. This is only of the mildest imaginable interest when you are not actively seeking a rescue dog, but my <u>friend B</u> (dog-Begbie) was and, for ages, it was all we talked about</i> (НСУ, URL).</p>	<p>Люди можуть накопичувати персонал, випередивши дефіцит Brexit. Це лише найлегший з уявних інтересів, коли ви активно не шукаєте собаку-рятівника, але мій друг <u>Б (Бегбі)</u> був і є завжди, це все, про що ми говорили.</p>
<p>89. <i>Then we talked for ages about his stance and gait, the way his rolling shoulders gave him a beautiful wildness, but also made him look a little bit like a <u>CGI</u> terror robot from <i>The Maze Runner</i>, and how his stocky, slightly bowed legs were reminiscent of a young</i></p>	<p>Потім ми довго говорили про його стійку і ходу, те, як його ковзаючі плечі надають йому чарівної дикості, але також змушують його виглядати трохи схожим на страшного <u>робота CGI</u> з фільму <i>The Maze Runner</i> (Той, що біжить лабіринтом), і про те, як</p>

<p><i>Dennis Waterman (HCY, URL).</i></p>	<p>нагадують його кремезні, трохи зігнуті ноги молодого Денніса Вотермена.</p>
<p><i>90. Grizedale Arts <u>HQ</u> is at Lawson Park farm above the Coniston valley in the Lake District, a smallholding with space for working artists and activities for locals – but all visitors are asked to help work the farmland during their stay (DNN, URL).</i></p>	<p><u>Штаб-квартира</u> Grizedale Arts знаходиться на фермі Лоусон-Парк над долиною Коністон в Озерному краї, невеликому господарстві, де є місце для працюючих художників та заходів для місцевих жителів. Однак усіх відвідувачів просять допомогти в обробці сільськогосподарських угідь під час їх перебування.</p>
<p><i>91. Seeing the bright colours and pleasing shapes of the mobile phone holders, key rings and bath steps available from Arthr, it's no surprise that the design team is led by an ex-<u>Lego</u> designer (DNN, URL).</i></p>	<p>Побачивши яскраві кольори та приємні форми власників мобільних телефонів, брелоків для ключів та сходів для ванни, доступних від Arthr, не дивно, що команду дизайнерів очолює колишній дизайнер <u>Lego</u>.</p>
<p><i>92. Grizedale Arts has plans to restore the neglected inn into a pub and <u>B&B</u>, but also add workshops, a museum, pop-up shops, an experimental agricultural programme and a community arts centre (DNN, URL).</i></p>	<p>Grizedale Arts планує реконструювати занедбаний трактир у паб та <u>готель</u> типу «ліжко та сніданок», а також додати майстерні, музей, висувні магазини, експериментальну сільськогосподарську програму та центр громадських мистецтв.</p>
<p><i>93. In my role at Ordnance Survey (<u>OS</u>), I want to help more people to get outside more often (UMC, URL).</i></p>	<p>Своєю участю у <u>Національному агентстві картографування Ordnance Survey (OS)</u> я хочу допомогти більшій кількості людей частіше виходити на вулицю.</p>

<p>94. <i>November is normally a more quiet time for <u>the app</u> – it’s darker, the weather is more inclement – but it’s clear that with restrictions on other sorts of activity, people are turning to walking in nature (UMC, URL).</i></p>	<p>Листопад, як правило, більш спокійний час для програми (додатку). Вже рано темніє, погода непривітна. Хоча зрозуміло, що, обмежуючи інші види діяльності, люди все ж таки не нехтують прогулянками на природі.</p>
<p>95. <i>Hotelier Simon Cowton had a similar experience of falling into the abyss with two small hotels, 23 <u>St Mary’s</u> and <u>St George’s Hotel</u> (TLV, URL).</i></p>	<p>Готельний бізнесмен Саймон Коутон мав подібний досвід падіння у прірву з двома невеликими готелями – готелем <u>Св. Марії</u> та готелем <u>Св. Георгія 23</u>.</p>
<p>96. <i>SpaceX’s newly launched capsule with four astronauts on board has docked with the International Space Station (<u>ISS</u>), the crew’s home for the next six months (SDC, URL).</i></p>	<p>Нещодавно запущена капсула SpaceX з чотирма астронавтами на борту стикнулася з Міжнародною космічною станцією (<u>МКС</u>), будинком екіпажу на найближчі півроку.</p>
<p>97. <i>The Dragon capsule arrived at 11.01pm <u>ET</u> after a 27-hour, completely automated flight from Nasa’s Kennedy Space Center in Florida (SDC, URL).</i></p>	<p>Капсула Dragon прибула о 23.01 <u>за північноамериканським часом</u> після 27-годинного, повністю автоматизованого польоту з космічного центру Кеннеді у штаті Флорида.</p>
<p>98. <i>By now in a precarious physical and psychological state, after a 15-month ban from football he spent a year playing for Sevilla <u>FC</u> in Spain before returning to Argentina, where first Newell’s Old Boys and then Boca Juniors handed him much needed lifelines (DMO, URL).</i></p>	<p>На сьогоднішній день у нестабільному фізичному та психологічному стані, після 15-місячної заборони футболу він провів рік, граючи за <u>футбольний клуб</u> «Севілья» в Іспанії, перш ніж повернутися в Аргентину, де спочатку «Ньюеллз Олд Бойз», а потім «Бока Хуніорс» передали йому вкрай</p>

	необхідну допомогу.
99. <i>Religious faith is a psychological prop for many a footballer, but Diego Maradona, who has died aged 60 after suffering a heart attack, took things further and came to believe in his own divinity (DMO, URL).</i>	Релігійна віра – це психологічна <u>опора/підтримка</u> для багатьох футболістів, але Дієго Марадона, який помер у віці 60 років після серцевого нападу, пішов далі і повірив у власну божественність.
100. <i>The reality was darker; a cocaine addiction, connections with <u>the Camorra</u> – the Naples mafia – and a son, Diego Sinagra, the result of an extramarital affair, whom he refused for many years to acknowledge (DMO, URL).</i>	Реальність була темнішою; кокаїнова залежність, зв'язки з <u>Каморрою</u> – Неаполітанською мафією – та сином Дієго Сінаграю, наслідком позашлюбного зв'язку, якого він багато років відмовляв визнати.

SUMMARY

Shortenings may seem insignificant in the field of lexicography, yet they are a problem for translators, and could easily derail a smooth translation or interpretation. This article deals with identification of shortenings in English-language media discourse; studies lexical and grammatical features of their translation on the material of The Guardian newspaper.

The purpose of the study is to characterize abbreviations in English-language media discourse and lexical and grammatical features of their translation on the material of The Guardian newspaper.

To achieve this goal one need to solve the following tasks:

- 1) reveal the essence of shortening as a linguistic problem;
- 2) describe the translation strategies of reproduction of shortenings;
- 3) identify the features of newspaper discourse and the specifics of its translation;
- 4) classify abbreviations in newspaper discourse according to the structural-semantic principle;
- 5) determine the pragmatic functions of abbreviations in newspaper discourse;
- 6) analyze the ways of equivalent reproduction of shortenings in Ukrainian language in English-language newspaper discourse texts translations;
- 7) analyze translation transformations to preserve the pragmatic functions of abbreviations in the English discourse texts translation.

The object of research is the lexical and grammatical features of the translation of abbreviations on the material of The Guardian newspaper.

The subject of the research is abbreviations in English-language media discourse.

The source base of the study is 100 text fragments selected from The Guardian newspaper.

Structure of the work: the work consists of an introduction, three chapters, conclusions to each chapter, general conclusions, list of sources used, list of references, list of illustrative material sources, appendices and summary.

The first chapter reveals the essence of shortening as a linguistic problem; the translation strategies of reproduction of shortenings are characterized; features of journalistic discourse and specifics of its translation are revealed.

Shortening is a unit of language created from individual elements of the sound or graphic form of words, with which this unit is in a certain lexical-semantic connection. Classification of lexical shortenings is complicated because of the specificity of their structure, significant variability, the possibility of interaction of different ways of shortening with other ways of word formation. shortenings contain a number of extralinguistic components and are adequately perceived in their harmonious combination.

The main ways of translating shortenings include: creating a new Ukrainian shortening; zero transcoding (or borrowing of foreign shortenings); transcoding (transcription and transliteration); and descriptive translation. The choice of one or another method of translation depends on many factors. These may include the nature of the translated text, the consumer of the translated text, the peculiarities of the translator's psychology, his commitment to a particular literary tradition. The need for prior disclosure of the shortening or preservation of the expanded shortening throughout the text of the translation is mainly due to the lack of equivalents in the Ukrainian language. The task of the translator in reproducing shortenings is to use the knowledge of the theoretical foundations of translation to convey the communicative function of the original text, because knowledge of translation theory and extralinguistic realities is a necessary condition for the adequacy of translation.

One of the main conclusions of the study is that newspaper texts are rarely translated for printing in full, and the translation is replaced by a short abstract. Alphabetic shortenings are most common in English-language publications, and the method of translation is translation by appropriate shortenings or phrases. We came to the conclusion that for the translation of any type of shortenings it is necessary to use reference materials (dictionaries, the Internet), a thorough knowledge of extralinguistic factors, taking into account the context of the sentence or article. In addition, the translator must have basic knowledge in the cultural, medical, sports,

political and economic fields to carry out an adequate analysis of translation decisions.

Speaking of the translation of English-language media texts, it can be argued that it is not enough to know only two languages to successfully translate from one language to another. When working with media texts, the translator needs the knowledge of various regular correspondences between specific pairs of languages. Therefore, it is necessary to study languages in a comparative aspect.

Chapter 2 classifies abbreviations in newspaper discourse according to the structural-semantic principle; the pragmatic functions of abbreviations in newspaper discourse are defined.

The British press plays an important role in the lives of its citizens. At the same time there is a differentiation of thematic content, which leads to the press division into qualitative and mass. However, the shortening as the method of word formation we are studying is especially characteristic of the tabloid type of newspapers, which is *The Guardian*.

Shortenings are a complex and multifaceted phenomenon, the nature of which varies greatly. Shortenings that can be classified into certain types were identified in each article without exception. Common is a classification that includes the following types of shortenings: initial with letter reading (initialisms), initial - as individual words (acronyms), shortenings and contractions.

In our study, we suggest our own classification based on various characteristics identified by researchers. The first group includes initial shortenings with letter reading. The second group included initial shortenings, which are individual words. According to the formal feature, a separate group includes apocope. In addition, we also highlight the shortenings expressed by reduction, word formation, as well as mixed forms.

The growing prevalence of the abbreviation method of word formation is determined by linguistic, social, cultural-historical, discursive and communicative factors. Significant similarity in the types of construction of shortenings, in the nature of their pragmatics in modern English-language newspaper discourse gives grounds to

consider the abbreviation as a phenomenon that has a largely communicative-discursive nature. At the same time, the actual linguistic, intrasystem characteristics of multistructural languages influence the abbreviation processes, but this influence is not decisive.

The third chapter analyzes the ways of equivalent reproduction of shortenings in Ukrainian language in translations of texts of English-language newspaper discourse; translation transformations are analyzed to preserve the pragmatic functions of shortenings in the translation of English discourse texts.

When translating shortenings, it is advisable to use equivalents if they are available in the language of translation. When translating English shortenings into Ukrainian, translators often resort to a number of transformations of various kinds. One of the effective ways to translate shortened words are variant equivalents. They are used in cases where a bilingual dictionary offers several translation options for one source language word, and the translator has to choose one of them. The skill of the translator is the ability to find a number of equivalents for a given unit of the original and choose the option that best suits the context. It should be emphasized that contextual equivalents are used as an exceptional way to translate a unit of the original, suitable only in this context. Moreover, no dictionary captures contextual equivalents, because they are the result of a creative search for a translator.

According to the researched material, it is possible to allocate the following ways of translation of newspaper shortenings from English into Ukrainian: initial abbreviations are translated by borrowing and transferring the word with the equivalent Ukrainian shortenings; graphic abbreviations are translated by borrowing the English shortenings, as well as by transferring the equivalent Ukrainian shortening; partially shortened words are transmitted by borrowing the English shortenings, transliteration and / or equivalent Ukrainian shortening; mixed and syllabic abbreviations are translated by borrowing.

When translating English newspaper shortenings into Ukrainian, we also used various types of translation transformations, which are a language unit content reproduction of a foreign text by means of the language in which the translation is performed.

Thus, lexical transformations are divided into formal (transcoding and tracing) and lexical-semantic, which include concretization, generalization and modulation. Lexical and grammatical transformations of shortenings include compensation, descriptive translation, compression and decompression. The lexical and grammatical transformations considered by us in the translation of abbreviations are represented by permutations, substitutions, additions or subtractions.